

สารานุกรมของชีวิต

อรรษา มดีลา

ก็พอจะยอมรับว่า เราคงมาจากซีดินจริงๆ เพราะวิชา แพทย์ก็สอนไว้ว่า ซีไคลคือซากเซลล์ผิวหนังที่แก่ตาย แล้วลอกหลุดออกมากับคราบสบู่และเหงื่อไคล

เมื่อศพเซลล์ซึ่งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของร่างกาย ตาย หลุดออกมา มีลักษณะให้เห็นว่า ไม่ผิตอะไรจาก ซีดินนะ สอดคล้องกับวิชาชีววิทยาที่ว่า เซลล์ประกอบ ไปด้วยธาตุที่ชั้นแข็งและที่เป็นของเหลว หรืออีกนัยหนึ่ง ก็คือดินและน้ำนั่นเอง

เพราะดิน คืออะไรก็ตามที่ชั้นแข็งทรงรูปอยู่ได้ ส่วนน้ำ คือสิ่งที่เลื่อนไหล เปลี่ยนรูปไปตามภาชนะที่ถูก บรรจุเอาไว้ ไม่อย่างนั้นก็ไหลนองไปตามพื้นผิวที่ไม่ถูก จำกัดขอบเขต เมื่อเห็นอย่างนี้ เราก็พอจะยอมรับความจริงที่ว่า เราเป็นดินเป็นน้ำได้

แต่ทุกวันเราก็เปลอ ..หนังของเราเนี่ยสวยอยู่นะ บางที ไม่ค่อยจะสวยแล้ว ก็มีศัลยกรรมตกแต่งมาช่วยทำให้ หลงอยู่ต่อไป เริ่มจะมีริ้วรอยก็ทำให้กลับตึงได้ สิวผดซัก จะเปลี่ยนไป ก็มีน้ำยาย้อมให้กลับเป็นสีเดิมได้ วิทยาการ สมัยใหม่ล้วนแต่อำพรางเราไว้จากการจะมารู้จักชีวิตตามที่เป็นจริง เปลอกระพริบตาเดียว ก็มีอย่างอื่นๆ มาทำให้

ไขว่ไขวไปรู้จักชีวิตด้วยความหลง ไปรู้จักกับเงาของชีวิต
ไปเสียนี้

เมื่อเป็นอย่างนี้ เราก็ต้องตั้งสติต่อสู้อย่างสาหัส
เป็นต้นว่า มองดูผมตัวเองในกระจก โอ้โฮ ชักเริ่มหงอก
หลายเส้นแล้ว เราก็เปลอ ..ไปย้อมเสียทีก็ดีนะ ถ้าสติ
ตามมารักษาไว้ทัน ก็ได้คิดว่า ..ไม่เอา เราจะเก็บไว้อย่าง
นี้แหละ เอาไว้พิจารณา

เวลาอยู่ตามลำพังกับตัวเอง เราก็ว่า มันแท้ดีนะ
การมีผมหงอกแสดงว่าเราเริ่มมีประสบการณ์สูง แต่พอ
ไปในสังคมที่ใครๆ นิยมย้อมผมกัน แล้วถูกทักว่า "ตาย
แล้ว ทำไมเธอถึงปล่อยตัวให้โหมม ล้าสมัยอย่างนี้"

เราก็ได้เห็นใจของเรา วูบวาบหัวนี้ไหว

เมื่อเริ่มต้น ดินันพุดถึงบ้านเรือน คือรูปร่างหน้า
ตา ที่เห็นแล้วว่าเป็นดิน เป็นน้ำ ส่วนลมคือที่เราหายใจ
เข้าหายใจออก รวมทั้งลมในระบบทางเดินอาหาร ไฟ
คือความร้อนที่เกิดจากการเผาผลาญสารอาหาร ทำให้
เนื้อตัวของเรารักษาความอบอุ่นไว้ได้ ถ้าเราไม่แน่ใจว่ามี
ไฟอยู่ในตัวเรา เวลาไม่สบายจะเป็นลม ลองจับตัวเองดู
ว่าเย็นชืดแคไหน เมื่อไฟธาตุเกิดความไม่ปกติ อุณหภูมิ

ร่างกายจะต่ำ หรือสูงจากภาวะกรรมตา

ถ้าเราค่อยๆ ศึกษาตัวเองอย่างนี้ อีกหน่อยก็จะคุ้นเคยกับความคิดที่ว่า แต่ละคนก็คือก้อนดินน้ำลมไฟ จะเอาอะไรกันนักกันหนา ไม่อย่างนั้น ถูกใครกระทบกระทั่งเข้า เป็นไม่ลดราวาศอก ..นี่ตัวฉัน นี่ของฉัน ถอยออกไปเฉยวนะ อย่ามารุกรานนะ เสียรังวัด ก็เกิดการทะเลาะเบาะแว้งกัน

จากนั้นดิฉันก็พูดถึงใจขึ้นมา ใจตัวนี่คือตัวที่ให้สารกับชีวิต มีธรรมชาติเป็นธาตุรู้ เป็นพลัง แต่เจ้าของรู้จักใจของตัวเองยาก เพราะไม่ใช่วัตถุสิ่งของที่มองเห็นหรือจับต้องได้

หลายๆ ท่านคงเคยเกิดอารมณ์ บางทีก็โกรธแน่นในหน้าอกจนหายใจไม่ออก หรือบางทีก็ดีใจจนรู้สึกว่ ใจฟูคับ หน้าอกพองไปหมด หรือมากยิ่งขึ้นไปกว่านั้น ก็แทบจะทำให้ตัวเราลอยได้ที่เดียวแหละ

เมื่อไรที่เราเกิดความรู้สึกเช่นที่ว่ามานี้ ให้เฝ้าสังเกตและคอยติดตามเหมือนอย่างกับเราเป็นนักสืบคอยสะกดรอยว่า คนๆ นี้จะหายเข้าไปในบ้านไหน ให้เอาสติ ความระลึกรู้ จดจ่อดูพลังความรู้สึกนี้ว่า ค่อยๆ เปลี่ยนไป

อย่างไร เมื่อสงบแล้ว เข้าไปสงบอยู่ที่ตรงไหน เราก็พอจะกำหนดได้ว่า ใจตั้งถิ่นฐานอยู่ที่บริเวณกลางๆ ทรวงอกของเรานี่เอง

เพราะฉะนั้นการที่เราจะมาทำความรู้จักกับใจ จะมารู้หาสาระของชีวิตได้ เราต้องเริ่มด้วยการมีสติ หรือความระลึกรู้ เพื่ออาศัยเป็นนักสืบให้คอยติดตามเฝ้าเห็นใจของเราว่ากระเพื่อมไปอย่างไรบ้าง เกิดความนึกคิดอะไรบ้าง เสวยอารมณ์ใดบ้าง

ถ้าใจยังสบายๆ ตืออยู่ เรามักหามันไม่พบ เพราะมันชอบเล่นซ่อนหากับเราอยู่เสมอ แต่เรารู้จักที่อยู่ของมันแล้ว เมื่อก็เราสะกดรอยตาม จนรู้ว่า อยู่แถวๆ กลางอก ไม่ใช่ไปอยู่ปลายแขนปลายขาหรือที่ตรงไหน ก็เอาสติไปคอยจดจ้องกำหนดหามันได้

เมื่อเราแยกแยะชีวิตว่า ประกอบไปด้วยส่วนที่เป็นกาย กับส่วนที่เป็นใจแล้ว ส่วนที่เป็นกาย ใดๆ ก็รู้ทั้งนั้นว่า เป็นเหมือนกับเครื่องยนต์ สรรยนต์เครื่องนี้ เริ่มเดินเครื่องทำงานเมื่อตั้งต้นมีลมหายใจ มันก็เหมือนเครื่องยนต์อื่นๆ เมื่อเครื่องเดินได้ มันก็ดับได้ เครื่องยนต์อันนี้แสนกลตรงที่ไม่มีใครรู้ว่า อายุขัยของเครื่อง

ยี่ห้อนี่ จะคงทำงานอยู่ไปเป็นเวลาอีกนานเท่าไร บางเครื่องกำลังทำงานอยู่ดีๆ ถูกรถชนเปรี้ยงเดียว เครื่องดับไปเสียแล้ว ไม่มีหลักประกันอะไรที่จะบอกเตือนกันได้ล่วงหน้าเลย

มีผู้เปรียบสรีรยนต์ว่าไม่ผิตอะไรกับก้อนน้ำแข็ง เมื่อเอาก้อนน้ำแข็งออกจากช่องแข็ง มาตั้งไว้ในห้องนี้ ถึงไม่มีใครไปแตะต้องหรือทำอะไรกับก้อนน้ำแข็งเลย มีกรอบแก้วครอบรักษาไว้อย่างดี ไม่ให้ลมเป่าพัดไปถูกต้องเลย ก้อนน้ำแข็งก็ค่อยๆ ละลายไปเอง จนกลายเป็นน้ำไปหมดเกลี้ยง ไม่เหลืออะไรที่คงความเป็นน้ำแข็งอยู่เลย

กายสรีรยนต์ของเราก็เป็นทำนองนั้น เพราะเป็นของไม่คงทนถาวร บกพร่องในตัวของตัวเอง ไม่มีใครไปทำอะไรให้ เก็บถนอมไว้อย่างดีพิเศษ กายก็แก่ชราไปตามเวลาที่ผ่านไป

เราจะอยากแก่หรือไม่อยากแก่ ก็ล้วนตกอยู่ภายใต้อำนาจของกาลเวลา เวลาที่ผ่านไป ตึก..ตึก..ตึก...นั้น ดึงเอาชีวิตทุกชีวิตให้แก่ไปตามเวลานาทีของโลก มีอายุเพิ่มเป็น ๑ ปี ๒ ปี ๑๐ ปี ๕๐ ปี พอเริ่มขึ้นเลขห้า ใคร

อย่ามาถามเขี้ยวนะว่า อายุเท่าไร มันไม่ถูกรูหุเลยที่เดียว
เขี้ยวแหละ เพราะเราเริ่มตระหนักชัดว่า ไม่สามารถ
ควบคุมบังคับความแปรเปลี่ยนได้

พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า อะไรมาก ในโลกนี้ย่อมเป็น
ไปตามสามัญลักษณ์ะ หรือลักษณะสามประการ
ไตรลักษณ์ อย่างเขาบาปัญญาไปยึดมั่นถือมั่นสำคัญผิดว่า
ก้อนร่างกายนี้เป็นของเรา เพราะถ้าเป็นของเราจริง เรา
บอกว่าอย่าแก่ มันก็ต้องเชื่อสิ นี่ปรากฏว่ามันเหมือน
ก้อนน้ำแข็ง ไม่มีใครไปทำอะไรให้ มันก็ละลายไปเรื่อยๆ
แสดงความเป็นอนิจจังคือไม่เที่ยง หาสาระแก่นสารไม่ได้

เราบอกว่า เรายังแข็งแรงอยู่นะ ปรากฏตื่นเช้าขึ้น
มา ปวดเมื่อยเนื้อตัวไปหมด เพราะเมื่อคืนฝนตก เรา
เลยจับหวัด จะไปออกคำสั่งว่า ฉันทยังหนุ่มยังสาวยังแข็งแรง
วันนี้จะไปทำโน่นทำนี่ก่อน มันเกิดทรยศบฏขึ้นมา ก็
ไม่บอกเตือนเราล่วงหน้า ดีไม่ดี ตื่นนอนปรากฏว่าน้ำใน
ช่องหูแตกสามัคคีทำงานไม่สมัครสมานประสานกัน พอ
ลุกขึ้นก็หัวทิ่มหัวต่า โคลงศีรษะไม่ได้ ต้องนอนแฉ่งแฉ่ง
อยู่ในเตียง นี่แหละความเป็นอนัตตา ไม่ใช่ตัวไม่ใช่ตน
ไม่เป็นของเรา ใครขึ้นไปยึดถือว่า ตูแน่ ตูสามารถบังคับ

ทุกอย่างในโลกนี้ได้ ก็ทุกข์ลูกเดียวเท่านั้น

เพราะฉะนั้น ลักษณะสามประการของอะไรๆ ในโลก คือ ความไม่เที่ยง เป็นอนิจจัง ปราศจากสาระ แก่นสารเป็นตัวตนเราเขาสัตว์บุคคล เป็นอนัตตา ใครไม่ฉลาดรอบคอบรู้จักมันตามเป็นจริง ใจย่อมทุกข์เดือดร้อน เป็นทุกข์

เมื่อเห็นอย่างนี้ จะได้ดูต่อไปว่า แล้วส่วนไหนของชีวิตเล่าที่ควรเสียเวลาไปจดจ่อเพ่งเล็ง

ใจ เป็นธาตุที่ไม่เกิดไม่ตาย เป็นพลัง ถึงสรีรยนต์จะดับเครื่อง ลมหายใจหมดไป ร่างกายจะเน่าเปื่อยผุพัง เขาเอาไปเผาก็เป็นขี้เถ้า เขาไม่เผาก็สลายแตกกลับเป็นดินไปดั้งเดิม แต่ใจไม่เน่าไม่เปื่อยไม่ผุไม่พังไปด้วย

หลายท่านคงแย้งในใจว่า ดิฉันดีแต่พูดไป เอาอะไรมาเป็นพยานหลักฐาน

มีผลของงานวิจัยที่สนับสนุนแล้วว่า ใจเป็นนักเดินทางมาราธอน พอลอดจากท้องแม่ มีลมหายใจขึ้นมา ก็เหมือนกับเราเข้าไปห้องพักในโรงแรม คือก่อนร่างกายนี้ อะไรๆ เราก็อาศัยใช้สิ่งของที่มีอยู่ในโรงแรม ไม่ว่าจะ เป็นเครื่องอุปโภคบริโภค พอได้เวลาอันสมควร คือ หมด

ลมหายใจ ใจก็ออกเดินทางท่องเที่ยวหาโรงแรมอื่นต่อไป

นักวิจัยในสหรัฐอเมริกาใช้วิชาสะกดจิตลึก สะกด
อาสาสมัคร ให้ระลึกย้อนกลับไปสู่ออดีต ถอยไกลออกไป
ไกลออกไปเรื่อยๆ พร้อมทั้งคอยถามว่า ขณะนี้คือใคร

จากการทดลองพบว่า อาสาสมัครเล่าถึงอดีตของ
ตัวว่า ชื่ออย่างนั้นๆ ซึ่งไม่ใช่ชื่อในปัจจุบัน เกิดเมื่อ
คริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ บ้าง ๑๗ บ้าง นักวิจัยบันทึกคำ
บอกเล่าทั้งหมดลงแถบบันทึกเสียงไว้ แล้วส่งเจ้าหน้าที่
ไปสอบถามหลักฐานตามคำบอกเล่า พบว่า เรื่องของอาสา
สมัครบางคนตรงกับบุคคลในประวัติศาสตร์ มีหลักฐาน
เอกสารอ้างอิงเหลืออยู่เป็นเครื่องยืนยันว่า สิ่งที่อาสา
สมัครเล่าานั้น ได้เกิดขึ้นในอดีตจริง

ผลจากงานวิจัย ทำให้นักวิจัยลงความเห็นว่ จิต
เป็นสิ่งที่ไม่ตาย ทำงานเหมือนคอมพิวเตอร์วิเศษที่เก็บ
บันทึกอะไรทุกอย่างที่ตนผ่านพบมา เราเรียกบันทึกนี้ว่า
ประจักษ์มโน บรจรจัดอยู่ในส่วนของจิตไร้สำนึก เมื่อถูก
สะกดให้ส่วนนี้สื่อสารออกมา จึงรู้อย่างจดจำได้ หมายรู้
ถูกต้อง ขณะที่ส่วนของจิตสำนึกจำไม่ได้แล้ว

มีคำอธิบายว่า ที่เราจำอดีตเหล่านี้ รวมทั้งสภาวะ

ในมดลูก ๙ เดือนก่อนคลอดไม่ได้ เป็นเพราะขณะที่เราผ่านช่องคลอดออกมา ศีรษะได้รับความกระทบกระเทือน เจ็บปวดสาหัส จนความจำเหล่านี้เลอะเลือนไป

ถ้าจะโทษกระบวนการคลอดว่า ทำให้เราจำอะไรไม่ได้ ทำไมคนที่คลอดจากการผ่าตัดออกทางหน้าท้องก็จำไม่ได้เหมือนกัน แม้แต่สิ่งที่เราทำกันอยู่ในแต่ละวันแต่ละวัน ทุกวันนี้ เราก็นึกจำไม่ได้ เป็นต้นว่า มีใครมาถามว่า วันนี้ ตั้งแต่เช้าลืมตาตื่นขึ้นมา คุณทำอะไรมาแล้วบ้าง ให้เขียนรายงานโดยละเอียด

ดิฉันว่าทุกคนคงถือปากกาค้าง เพราะเหตุการณ์ที่ทบทวนได้จะโหว่หายไปเป็นช่วงๆ ไม่ต้องอะไรมาก เพียงแค่ถามว่า เมื่อกลางวันกินข้าวก็คำถึงอิม เราก็นึกจำไม่ได้ เพราะไม่เคยใส่ใจตั้งสติตามรู้การกระทำของตัวเอง เราไม่เคยฝึกใจของตัวให้มีความระลึกรู้ ตามรักษาใจให้รับผิดชอบ จดจำรายละเอียดของแต่ละการกระทำที่เกิดขึ้นกับชีวิตของตัว

ชีวิตของเราจึงเหมือนนักการพนันตลอดเวลา ทาสาระแก่นสารไม่ได้ แล้วเราก็งงๆ หงุดหงิดว่า ไม่ยุติธรรม ทำไมพระเจ้าจึงลำเอียง ให้เราพบแต่สิ่งที่ไม่พึงปรารถนา

เวลาเราประกอบแต่ละเหตุลงไปด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาที่ดี ด้วยใจที่ดี เราไม่เคยพินิจพิเคราะห์หรือ ถัดวนกับคุณภาพของสิ่งที่กระทำเลย เหมือนเราหว่าน เมล็ดพันธุ์ลงไปในที่สวนแปลงหนึ่ง ที่อยู่ในความรับผิดชอบของเรา เวลาหว่านไปเราก็ละเมอบ้าง หลับในบ้าง หรือคุยกับเพื่อนเพลินไปบ้าง หยิบเอาพันธุ์นั้นไปหว่านตรงนี้ เอาพันธุ์นี้ไปหว่านตรงนั้น สับสนปนแปไปหมด

พอต้นงอกขึ้นมาไม่เป็นระเบียบ เราก็มองว่า ใครมายุ่งวุ่นวายในที่ของเรา เราไม่ได้หว่านอย่างนี้สัก หน่อยหนึ่ง แต่ความจริงถ้ามีใครถ่ายวิดีโอไว้ แล้วมา ฉายย้อนหลังให้ดู เราจะไม่มีทางเถียง เพราะว่าเราเอง ทำไว้ทุกขั้นตอน

การจะหาสาระกับชีวิต จึงต้องเริ่มต้นด้วยมาทำ ความรู้จักกับใจของตน จนเกิดความเชื่อว่า ใจเป็นนาม เป็นพลัง เป็นธาตุที่ไม่ตาย สามารถจำประสบการณ์ทุก อันเอาไว้ในตัว แล้วคอยจัดสรรให้ตัวเองเป็นผู้รับมรดก ของการกระทำเหล่านั้น เราจะได้เกิดความรักที่ถ่วง ย้ำถามตัวเองทุกครั้งว่า ทำอย่างไรถึงจะเลือกสรรสร้าง แต่มรดกที่พึงปรารถนาให้กับตัวเองได้ เพื่อไม่ต้องผิด

หวังในอนาคตกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นแต่ละเวลาในชีวิต

เมื่อร่างกายเป็นเพียงบ้านเรือน เราจะได้คอยเตือนตัวเองให้จัดสรรเอาเวลามารักษาดูแล ทำความรู้จักกับใจของตัวเอง จะได้ประโยชน์กว่ามัวไปยึดผูกพันแต่กับร่างกาย หรือไปคับข้องขุนเคืองกับลูกเต้า พ่อแม่ ญาติพี่น้อง รวมทั้งใครอื่นว่า ทำไมเขาถึงไม่เป็นเหมือนเรา มีความเห็นไม่ตรงกับเรา แล้วไปเฝ้าปฏิบัติปฏิบัติให้เขามาเป็นมาเห็นเหมือนเรา

หมุนความสนใจมาที่ใจของตัวเอง สังเกตเวลาที่มีสิ่งมากระทบเรา มีปฏิกิริยาตอบสนองออกไปอย่างไรบ้าง ถ้าตั้งใจทำจริงจัง เราจะพบว่า เราไม่รู้จักแม้กระทั่งใจของตัวเอง ควบคุมบังคับก็ไม่ได้ แล้วจะไปอ้างได้อย่างไรว่า ลูกต้องได้ตั้งใจของเรา เพราะเป็นผลผลิตภักดิ์ที่เราเหนื่อยยากทำขึ้นมา เราให้กำเนิดเขาขึ้นมา

เซลล์ไซของแม่กับเซลล์ เซ็ของพ่อเป็นวัตถุดิบให้สร้างได้แต่ร่างกาย คือรูป บ้านเรือนที่เห็นอยู่นี้เท่านั้น แต่พลัง นาม ที่เป็นปฏิสนธิวิญญาน หรือใจนั้น เป็นคนละส่วนคนละอัน เป็นอิสระเสรี ไม่ข้องไม่เกี่ยวกันเลย

อุปมาเหมือนเรากำลังปลุกบ้าน ใจหรือปฏิสนธิ

วิญญาณที่มากับหลักจับจองเอาบ้านที่เรากำลังปลูก เป็นที่อยู่อาศัยจนคลอดออกมาเป็นลูกของเรานั้น ไม่ได้มาเซ็นสัญญาขออนุญาตกับเรา หรือมาแนะนำตัวให้เรารับรู้ หากเป็นแขกจรมาจากไหนก็ไม่ทราบ เคยเป็นเพื่อนรักเรา หรือเป็นศัตรูคู่อาฆาตเรามากก็ได้

เพราะฉะนั้น เมื่อเกิดมาแล้ว เขาสำแดงอาการ วิปริตให้เราเห็น เวลาพูดจากัน เราไปทางขวาเขาจะไปทางซ้าย เราไปทางเหนือเขาจะไปทางใต้ ก็อย่าไปเกรี้ยวกราดหรือทุกข์โศกน้อยใจ ตัดพ้อต่อว่าว่า เราพุ่มพักเลี้ยงรักษามาตั้งแต่ฝาตินเท่าฝาหอย แล้วทำไมถึงได้ทรยศกบฏรักกับเราอย่างนี้ เพราะความจริงเขาเป็นใครมาจากไหนก็ไม่รู้ ไม่ได้ตกลงปลงงขึ้นกันเลยว่า การเข้ามาอยู่ในบ้านหลังนี้ จะต้องยอมทำตามความพอใจของเรา

ถ้าเริ่มตั้งมองชีวิตด้วยความเห็นชอบอย่างนี้ ไม่ปล่อยให้ใจไปยึดติดเห็นผิดแล้ว อุบัติเหตุทางใจที่จะเกิดขึ้นเพราะความสำคัญผิดก็ลดลง เกิดความคล่องตัวที่จะคิด พิจารณาหาทางดำเนินชีวิต ยอมรับว่า แต่ละคนเป็นปัจเจกบุคคลที่มีอิสระเสรีทางใจ อะไรๆ ที่มาเกี่ยวข้องกัน เป็นต้นว่า เราเป็นเพื่อนร่วมงานกัน มี

หน้าที่ที่จะต้องทำงานด้วยกัน เราก็เกี่ยวพันกันด้วย
ความรับผิดชอบที่ต้องประสานงานกัน

แต่นอกเหนือไปจากหน้าที่การงานแล้ว เป็นสิทธิ
ส่วนตัว จะยังเป็นเพื่อนกัน หรือไม่เป็นเพื่อนกัน ก็ไม่มี
ใครมาบีบบังคับได้

ถ้าแต่ละคนทำใจให้เข้าใจตรงนี้ได้ ความคล่อง
ตัวในการทำงานจะมีมากขึ้น เพราะเรามักไปยึดติด ไป
เข้าใจว่า เมื่อเป็นเพื่อนกัน อยู่หน่วยเดียวกัน ที่ทำงาน
เดียวกัน เราจะต้องมีความคิดเห็นเหมือนกัน เหมือนกับ
ต่างฝ่ายต่างเป็นชิ้นส่วนของกันและกัน มันไม่ใช่อย่างนั้น

คนเราล้วนต่างจิตต่างใจกัน บางทีด้วยความตั้งใจดี
ด้วยความรัก แต่ผิดกาลเทศะ ก็ทำให้อีกฝ่าย
หนึ่งสาลักความรักเสียสะบักสะบอม จนไม่เข้าใจกัน
ดังภาษิตที่ว่า ถนนสู่อเวจี สามารถปูลาดด้วยความ
ปรารถนาดี

ถ้าใจเห็นตรงจุดนี้ ความคิดเฟื่องโทษ หงุดหงิด
คับข้องใส่กัน หรือเมื่อมีเหตุเกิดขึ้น ต้องมีฝ่ายหนึ่งถูก
ฝ่ายหนึ่งผิด จะลดน้อยลง ใจเริ่มมองกว้างขึ้น ..เราอยู่
ในเรือลำเดียวกัน ไม่มีใครจงใจแกล้ง หรือเจตนาร้าย

หรือก เรือเกิดไปชนหินโสโครก มีรูปทะเลขึ้นมา เหมือน
ที่เรากำลังมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องงานอยู่นี้แหละ ทำอย่างไรเรา
จะร่วมแรงรวมใจกันเอาเรือไปให้ถึงฝั่งจนได้

ใครสามารถทางวิดน้ำก็หาภาชนะมาจัดการวิด
ใครมีขันก็เอามายาอุดรื้อเข้า ฝีพายก็เร่งพาย คือแต่ละ
คนแบ่งกันทำหน้าที่ตามความสามารถของตัวเอง โดยไม่
ต้องไปเสียเวลาค้นหาว่า ใครเป็นคนพาเรือไปชนหินโสโครก
เอาตัวมาลงโทษให้ได้

ระหว่างที่กันหาว่า ใครเอาเรือไปชนหินโสโครก
น้ำก็พุ่งเข้ามาเรื่อยๆ จนในที่สุดเรือจม เมื่อเรือจมนี้
ไม่ใช่คนทำเรือทะเลจมเพียงคนเดียว เราคนดีคนถูกก็
พลอยจมไปด้วย เพราะล้วนแต่อยู่ในเรือลำเดียวกัน

เมื่อใจเป็นตัวให้สาระกับชีวิต ตลอดช่วงที่เรา
มีชีวิตอยู่ ลมหายใจยังมีอยู่ เราควรทำอย่างไร เพราะ
ส่วนใหญ่ของชีวิตตอนนี้ หน้าที่งานคือการคือสาระที่สำคัญ
ที่สุด ทำอย่างไร เราเหนื่อยกาย เราไปทำงานทุกวันๆ
ใจจึงจะสร้างเสียบ้าง สร้างมรดกเอาไว้ให้ตัวเอง เมื่อถึง
เวลาที่เราเกษียณอายุไป หรือไม่ทำงานที่ตรงนี้ ย้ายไป
ทำงานที่อื่น ย้อนระลึกนึกถึงสิ่งที่ผ่านมามากครั้งไร ครั้งไร

ก็ปีติ ชุ่มชื่น อิ่มเต็ม ได้กำลังของใจ ไม่หยุดหงิดขัดข้อง

เราควรมีจุดมุ่งหมายอย่างไรในการทำงานของเรา
ถ้าเราตั้งเป้าว่า งานคือเงิน งานคือความสำเร็จ งานคือ
ตำแหน่งที่ก้าวหน้าขึ้นไปโดยลำดับ เราไม่สุขใจหรอก

เพราะอะไร

เพราะสิ่งเหล่านี้ เงินก็ดี ตำแหน่งหน้าที่ที่ก้าวหน้า
เลื่อนขั้นขึ้นไปก็ดี ล้วนเป็นส่วนของโลกธรรม เป็นลามก
ยศ สรรเสริญ สุข อิงอาศัยคนอื่นภายนอกมาตัดสิน

ถ้าคนที่มีอำนาจเป็นคนดีมีหลักเกณฑ์ เหมือน
คำกล่าวในมงคลสูตรที่ว่า การอยู่ในถิ่นประเทศที่สมควร
เป็นมงคลอันสูงสุด เราได้เจ้านายดีมีทศพิธราชธรรม ได้
เพื่อนร่วมงานเป็นคนดี ต่างคนต่างรู้หน้าที่ความรับผิดชอบ
วัตถุสิ่งของของลามกสักการะก็มีขึ้น ตามเหตุที่สมควรแก่เหตุ

แต่ถ้าเราไปอยู่ในถิ่นที่ไม่เหมาะไม่สมควร จิตใจ
ของท่านผู้ใหญ่เบา แกว่งไกวตามลมปาก เรื่องอะไรเข้า
หูก่อนก็ประทับรอยแน่นหนา จนกระทั่งเสียงอื่นๆ ที่
ตามมาทีหลัง ไม่มีน้ำหนัก จิตใจเช่นนั้นเป็นจิตใจที่อคติ
เข้าครอบงำ โดยเจ้าของเองก็ไม่ทราบข้อบกพร่องของตน
ถ้าเป็นอย่างนั้นแล้ว ความหวังที่เราจะได้ลามกสักการะ

ยศ สรรเสริญ สุข ย่อมไม่เป็นไปตามเหตุที่เหมาะสมแก่เหตุ

อุปมาได้กับเจ้าของนาบอกให้เราไปเลือกเม็ดพันธุ์ข้าวดีที่สุดไปหว่านในนา เราก็ตั้งใจเลือก เอาไปหว่าน แต่เราไม่มีความรู้เกี่ยวกับที่นาผืนนี้ว่า เป็นนาดอน ฝนตกเท่าไร น้ำก็ไหลไปหมด ไม่เหลือขังไว้ในที่นา พันธุ์ข้าวของเราถึงอกได้ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย

อีกคนหนึ่ง ซึ่งเรารู้ว่า เขาไม่ได้เลือกสรรพันธุ์ข้าวดีเท่าเรา แต่ที่นาของเขา พอฝนตกก็มีน้ำขังอยู่พอเหมาะ ได้แดดพอดี เมื่อผลปรากฏ นาของเขาได้ข้าวบริบูรณ์ดีกว่าเรา

เราจะไปคังแค้น น้อยใจผลว่า ไม่ยุติธรรมอย่างนี้ก็ไม่ถูก เพราะเราไม่รู้อดีตเหตุว่า ที่นาที่เราจะไปได้ทำ คือมรดกของเราเอง สาเหตุที่เราได้นาดอน เป็นเพราะสิ่งที่เรากระทำเอาไว้ แต่เก่าก่อนจนลืมไปแล้ว ถึงวาระส่งผล จึงทำให้เรามาดตกลงในนาดอนผืนนี้

ส่วนอีกคนหนึ่งนั้นทำเหตุซึ่งพาให้เขาได้นาดี ทั้งๆ ที่ปัจจุบันเหตุเขาไม่ได้มีความตั้งใจที่ประณีตดังามเท่าเรา ความรู้ไม่รอบตามเป็นจริง จึงลวงให้เราเห็นเป็นเหมือน

กับว่า เขาซุบมือเปียบ อย่าปล่อยใจของเราให้ไปเข้าใจผิด แล้วทุกข์โหมหนัส ไปเฟ่งโทษเขาว่า ไม่ยุติธรรม ทำไมถึงเป็นอย่างนี้

การที่เรามาทำงานนั้น เราไม่สามารถควบคุมบังคับ ผลที่เกิดขึ้นให้เป็นไปตามความต้องการได้ ถ้าทุกอย่าง เป็นไปอย่างจับวาง ชีวิตของคนก็ไม่ใช่ปัญหาอย่างที่ เราพบกันอยู่ทุกวันนี้ ถ้าใครดีก็ประสบความสำเร็จ ใคร ชั่วก็ประสบผลที่เป็นการลงโทษ ในโลกนี้ไม่มีคนชั่วเหลือ คุกตะรางร้างแน่

พลังของใจเป็นเรื่องหนึ่ง ส่วนทิศทางจะถูกต้อง หรือไม่ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง

ใจจะตั้งความอยากที่ถูกต้องดีงามตามทำนองคลอง ธรรม หรือความอยากที่เบียดเบียนผู้อื่น หากพลังที่ตั้ง ไว้นั้นเข้มแข็งถึงระดับเดียวกัน ก็บันดาลความสำเร็จให้ เกิดขึ้นได้เหมือนๆ กัน แต่คุณภาพของความสำเร็จนั้น ไม่เหมือนกัน

ถ้าเขากระทำการที่ไม่ดี แล้วประสบความสำเร็จ เลยไปสำคัญผิดว่า สิ่งที่ทำนั้นดีแล้ว เขาก็ทำอย่างนั้นไป เรื่อยๆ จนติดเป็นนิสัย วันหนึ่งผลของสิ่งที่ไม่ดีเหล่านี้

บังเกิดขึ้น เขาก็จะตกใจ เสียขวัญ จนคิดหาทางออกไม่ได้

ถ้าขณะทำงาน เรามุ่งแต่จะเก็บเกี่ยวประสบการณ์ อุปสรรคคือยาชูกำลัง มองทุกอย่างในชีวิตเป็นแบบฝึกหัด เพื่อฝึกพลังใจให้แข็งแกร่ง ไม่ว่าจะอะไรเกิดขึ้น เราพยายามหมุ่นหาทางออกที่ดีมีประโยชน์มาแก้ไขสถานการณ์ จนเราเกิดความมั่นใจในตัวของตัวเอง สามารถประคับประคองหล่อเลี้ยงจิตใจให้ไม่ฟกช้ำดำเขียวเมื่อประสบความผิดพลาดล้มเหลว

เหมือนเราไปเจอที่นาตอน ไม่ให้ผลอย่างคาด เราก็วิเคราะห์หาสาเหตุจนพบว่า ไม่ใช่ความบกพร่องของเรา เราทำส่วนที่เป็นความรับผิดชอบเต็มที่ ดีที่สุดแล้ว แต่ไม่ได้เฉลียวใจจะสำรวจความเหมาะสมของที่นา เมื่อเจ้าของมอบหมายให้ไปทำ น้อมความผิดพลาดนี้มาเป็นครู เตือนให้เรารอบคอบในการดำรงชีวิตมากขึ้น เรียนรู้สิ่งที่ยังไม่เคยรู้ให้แจ่มแจ้ง แต่นั่นต่อไป อะไรที่จะทำให้ผิดพลาดทำนองนี้ เราวางค่ายคูประตูหอรบให้กระชับ รัศกุ่มเข้มแข็ง เพื่อป้องกันผลเสียหายที่จะเกิดขึ้น

ไม่ว่าผลของงานจะเป็นอย่างไร จิตใจของเราก็จะ

มีกำลัง สนุก เบิกบาน เพราะได้เก็บเกี่ยวความรู้ ประสบการณ์ ความชำนาญจากทุกอย่างที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตัวของตัวเอง

ถ้าเรายังพอใจที่จะอยู่ตรงนี้ เพราะงานท้าทาย ความรู้ความสามารถ ทำให้เราได้อาหารใจ เราก็ทำต่อไป ถ้ามีเหตุ มีใครมาชักชวนไปที่อื่นที่เราเกิดพอใจ สนใจ เราก็ไปด้วยความสบายใจ เพราะมีความมั่นใจว่า ถึงจะไปอยู่ในถิ่นที่ไม่คุ้นเคย ประสบการณ์ที่ผ่านมา ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ ย่อมเป็นเครื่องรับรองให้เราเชื่อฝีมือของเราได้ว่า เมื่อมีสติปัญญาอยู่กับตัว จะไปที่ไหน ก็คุ้มครองตัวรอดปลอดภัย

เมื่อเป็นอย่างนี้ ใจของเราย่อมมีความสุขตลอดกาล เพราะเป็นใจที่มีสาระ

ถ้าไปประสบอุบัติเหตุเข้า ไม่ว่าจะความคิดอะไร ความจำได้หมายรู้อะไร จะแวบขึ้นมาในใจ ย่อมเป็นแต่สิ่งที่ดีงาม ไม่ทำให้เราเกิดความสะดุ้งผวา

เรามองชีวิตคนบางคนแล้วเคยแอบอิจฉาว่า ถ้าเราเป็นได้สักครึ่งหนึ่งของเขา คงบรมสุขเลย แต่พอไปเจอเขาเจ็บไข้ได้ป่วยอยู่ในภาวะวิกฤต เรากลับนึกขอบคุณ

ที่เราเป็นเรา เพราะใจของเราอิสระผาสุกกว่าเขามากมาย

ใจของเขาเหมือนนักโทษที่ถูกจองจำไว้ด้วยความทุกข์กังวล หวาดผวาจากพฤติกรรมของตัวเอง ที่ยามปกติก็ไม่มีปัญหาอะไร แต่ยามคับขัน เรื่องฝังใจในด้านไม่ดีมักสะดุดขึ้นมาปรุงแต่งผูกพันจิตใจให้ไปโศกเศร้า เสียใจ กับเหตุการณ์ที่แล้วไปแล้วว่า ถ้ารู้อย่างนี้ก็肯定不会ทำอะไรถึงจะแก้ไขความผิดพลาดชั่วเหล่านั้นได้ จะไปขอโทษ แก่ตัวชาติใช้สิ่งที่ไม่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรมนั้นได้อย่างไร

ใจของคนเราคือประจุกรรม เปรียบเหมือนคอมพิวเตอร์ที่เก็บบันทึกทุกการกระทำของตนเอาไว้ ไม่มีอะไรเลยที่เรากระทำลงไปแล้ว จะหลุดรอดไปจากการถูกบันทึกได้ ถึงแม้จะไม่มีใครรู้ใครเห็นก็ตาม

ลำดับจังหวะที่การกระทำเหล่านี้จะปรากฏผลขึ้นมา ก็ไม่มีใครบอกได้ล่วงหน้า เพราะเราไม่รู้เรื่องของใจ เจนจบพอที่จะเข้าใจเรื่องของกรรม หรือการกระทำของตนว่า จะมาปรากฏผลเมื่อไร เหมือนอย่างกับเราไม่ใช่ นักพฤกษศาสตร์ที่เชี่ยวชาญพอจะรู้ว่า เม็ดอันนี้จะหว่านลงดินนานเท่าไร ก็วัน ก็เดือน จึงงอกเป็นต้นขึ้นมา

เมื่อเป็นดังนี้ เราก็เลยสับสน เพราะไปสำคัญเอา เหตุที่เพิ่งประกอบว่า เป็นสาเหตุของผลที่เคยกระทำไว้ ตั้งแต่ไม่รู้ก็สิบปี ได้วาระโผล่ขึ้นมาพอดี เราก็เลยเอา เหตุกับผลที่ไม่เกี่ยวข้องกัน มาจับแพะชนแกะ แล้วก็ ปวดหัวว่า ใครว่าทำดีแล้วได้ดี ไม่เห็นจริงเลย เราเพิ่ง ทำดีมากับมือ แล้วดูผลที่ได้รับสิ มันทำดี ได้ชั่วชัฏๆ

เหมือนกับเรื่องในที่ทำงานแห่งหนึ่ง มีเสมียนหนุ่ม เจ้าสำราญ มาทำงานสายเป็นประจำ สาเหตุที่มาสาย เพราะกว่าจะกลับจากเที่ยวเตร่ สรวลเสเฮฮา กับเพื่อนฝูง ก็ค่อนข้างเข้าไปแล้ว ตอนเช้าจึงไม่ยอมตื่น

เจ้านายเรียกมาว่ากล่าวตักเตือนจนเอือมระอา ถึงขั้นให้ทำทัณฑ์บนว่า ถ้ามาสายอีก จะถูกไล่ออกโดย ไม่มีการไต่สวนใดๆ

หลังจากทำทัณฑ์บน เขาก็มาทำงานตรงตามเวลา ได้ประมาณ ๑ อาทิตย์ กลางดึกคืนหนึ่ง พ่อของเขา เกิดปวดบริเวณท้องน้อย กินยาธาตุแล้วอาการไม่ดีขึ้น เขาจึงพาพ่อไปโรงพยาบาล แพทย์เวรตรวจแล้วก็รับไว้ โรงพยาบาล จะต้องผ่าตัดคืนนั้น เพราะเป็นไส้ติ่งอักเสบ เขาคอยอยู่ที่โรงพยาบาล จนพ่อออกจากห้องผ่า

ตัด ได้ทราบว่ามีพ่อปลอดภัย ต้องพักอยู่ในห้องพักพื้น
จนกว่าจะพ้นจากยาเสพติดเรียบร้อย มีอาการทั่วไปเป็น
ปกติ จึงจะย้ายมาอยู่เตียงผู้ป่วยได้

เมื่อเสร็จธุระเกี่ยวกับพ่อที่โรงพยาบาลแล้ว เขาก็
รีบมาทำงาน พ่อก้าวขึ้นตึกก็สวนกับเจ้านายพอดี
เจ้านายมองหน้าเขาแล้วมองนาฬิกาข้อมือ ไม่ยอมฟังคำ
อธิบายที่เขาพูด ยืนยันแต่ว่า

“ผมไล่คุณออกตามทัศนคติที่ทำไว้ เพราะคุณ
หายไปหนึ่งชั่วโมงกับยี่สิบนาที คุณเอาเรื่องอะไรมาอ้าง
ผมก็ไม่ฟังทั้งนั้นแหละ”

เจ้านายฝังใจยึดอยู่กับพฤติกรรมแต่หนหลังของ
เสมียน ไม่เฉลียวใจสักนิดว่า จะมีเหตุสุดวิสัยเช่นนี้เกิด
ขึ้นได้ อุบาทว ความยึดมั่นถือมั่นในใจของคน จึง
เป็นรวงรังก่อให้เกิดทุกขอย่างนี้

เสมียนก็อาจเข้าใจไขว้เขวไปได้ว่า ทำดีแล้วได้ชั่ว
เพราะตลอดเวลาที่ผ่านมา เขาเหลวไหลแค่ไหนเจ้านายก็
ไม่เคยลงโทษอุกฤษฏ์ถึงขั้นนี้ ครั้งนี้เขาทำทุกอย่างล้วน
เป็นเรื่องดีทั้งสิ้น แล้วเหตุใดผลจึงกลับตาลปัตรอย่างนี้

ขณะที่เรายังแข็งแรง มีเวลาสำหรับตระเตรียม

เสียบยงให้ตัวเองได้ ควรทำอะไร ถึงจะจัดสิ่งที่อยู่ใน
 ประจักษ์กรรมของเราให้ปราศจากโทษ หรือจะตั้งรหัสควบคุม
 คุมได้ว่า ถึงตอนคับขัน ประจักษ์ที่ไม่ต้องการอย่าโผล่ขึ้น
 มาละ เอาแต่ประจักษ์ ที่ทำให้ใจเบิกบาน

ป่วยการคิดอย่างนั้น เพราะไม่มีคอมพิวเตอร์
 มหัศจรรย์อันไหน ที่จะสนองความต้องการของเราได้
 ยิ่งเราหัวงกแล้ว ไม่อยากให้มีสิ่งไหนเกิดขึ้นมา มันยิ่งมัก
 จะเกิด

มีผู้ปฏิบัติท่านหนึ่งเล่าให้ฟังว่า ท่านมีเพื่อนรัก
 อยู่คนหนึ่ง เลิกงานแล้วท่านมักแวะไปที่บ้านเพื่อนคนนี้
 เสมอๆ ถึงเวลากลับ ก็ถอยหลังรถออกมากลับบนถนน
 หน้าบ้าน เพราะบริเวณบ้านไม่มีที่พอสำหรับกลับรถได้
 ท่านทำอยู่อย่างนี้เป็นประจำนับเป็นปีๆ ก็ไม่เคยเกิดเรื่อง

วันที่จะเกิดเรื่อง ลูกแมวของเพื่อนไปนอนอยู่ใต้
 ท้องรถตรงล้อพอดิ ท่านเสร็จธุระกับเพื่อนมาขึ้นรถ ก็
 ไม่คิดจะไปมองที่สีล้อรถให้เห็นกับตาว่า มีตัวอะไรไป
 นอนอยู่หรือเปล่า ตามธรรมดาพอดิตัดเครื่องรถ ตัวอะไร
 ที่เข้าไปอยู่ใต้รถจะลุกหนีไปทั้งนั้น วันนั้นเป็นคราว
 เคราะห์อย่างไรไม่ทราบ พอท่านถอยรถออกมา ปรากฏ

ว่าหับพอดิตัวลูกแมว ตายคาที่

ท่านมาจากครอบครัวที่พ่อแม่ปู่ย่าตายายเชื่อว่าการทำแมวตายตัวหนึ่งบาปเท่ากับทำเณรตายรูปหนึ่ง ความเชื่อนี้ฝังรกรากอยู่ในใจท่านด้วย ท่านจึงทำบุญใส่บาตร อุทิศส่วนกุศลไปให้ลูกแมว เมื่อเวลาล่วงไป เรื่องก็ค่อยลบเลือนไป จนท่านลืมสนิทว่า เคยถอยรถหับลูกแมวตาย

เมื่อเกษียณอายุแล้ว ท่านเริ่มฝึกทำสมาธิ ซึ่งเรื่องที่เล่านี้เกิดขึ้นประมาณสิบกว่าปีมาแล้ว แต่ทุกครั้งที่ทำสมาธิ ขณะที่จิตเริ่มสงบลงรวม ภาพล้อรถกำลังหับลูกแมวจะปรากฏขึ้นมาทุกที

ท่านถามว่า ทำอย่างไร เวลาท่านจะตาย ภาพนี้จะไม่ปรากฏขึ้นมา

ดิฉันเรียนท่านว่า ถ้าท่านกังวลอยู่อย่างนี้ เวลาคับขัน เจ้าแมวตัวนี้จะโผล่มาเต็มจอทุกทีเลย แต่ถ้าท่านฝึกวิธีคิดเสียใหม่ อย่าไปกลัวว่า ความคิดหรือนิมิตถึงแมวจะโผล่ขึ้นมา

พอนั่งสมาธิ มีนิมิตถึงแมวขึ้นมาอย่างนี้ เริ่มแผ่เมตตาให้แมวไป แล้วพิจารณาต่อว่า นี้อย่างไรละ ถ้า

เราไม่มีประสบการณ์อย่างนี้ เราก็จะไม่ซาบซึ้งที่พระ
พุทธเจ้าทรงสอนว่า สติ เป็นธรรมที่ต้องฝึกให้มีมากยิ่งขึ้น
ขึ้นไป ไม่เคยมีเลย่ว่าสติมากเกินไปแล้วเป็นพิษเป็นภัย
มีแต่ว่า สติยิ่งมากเท่าไรยิ่งดี

ของบางอย่างมากเกินไปเป็นพิษเป็นภัย วิตามิน
บางชนิดกินมากเกินไปจะสะสมเป็นพิษเป็นภัยกับตัวได้
เป็นต้นว่า วิตามินเอ จะไปเกาะสะสมที่เยื่อหุ้มกระดูก
ทำให้เจ็บปวดได้ แต่สติมีมากเท่าไรไม่เคยเป็นพิษเป็นภัย

อย่างเรื่องลูกแมว ถ้าเราไม่ประมาทขาดสติ ก่อน
ขึ้นรถสำรวจเสียก่อนว่า ตรงล้อรถมีสิ่งแปลกปลอมอะไร
หรือเปล่า ขอบคุณแมวที่มาเป็นครูสอนให้เราซึ่งในคำสอน
ของพระพุทธเจ้าว่า ท่านเลิศประเสริฐจริง ไม่มีตรงไหน
ที่ได้แย่งค้ำง้างได้ ใจก็คลายความสะดุ้งผิต

แต่ต่อไป เมื่อเรารอบคอบ จะเปลือทำอะไร
ตามอำเภอใจ ก็มีสติระลึกได้เท่าทัน ไม่ปล่อยให้แมว
ตายเปล่า เณรองค์หนึ่งเชี่ยวชาญ น้อมมาห้ามกันไม่ให้สิ่ง
ผิดพลาดเกิดขึ้น

พอความคิดถึงลูกแมวแวบขึ้นมา ใจของเราก็ไม่
สะดุ้งกลัว แต่กลับชื่นใจ เพราะเห็นในบุญคุณที่มันช่วย

ทำชีวิตของเราให้ไม่ประกอบอกุศลเหตุขึ้นใหม่ ใจก็น้อม
แผ่เมตตาให้อีก อย่างนี้แมวกก็ได้ดีมีสุข เรากก็ได้ดีมีสุข
ลองทำดูเถอะ ท่านก็ไปปฏิบัติ

อีกสองเดือนต่อมา ได้พบกัน หน้าตาท่านยิ้ม
แย้มแจ่มใส รีบขอบคุณว่า ตอนนี่วิชาธรรมสมาธิ จิตลง
รวม สงบ ไม่มีนิมิตถึงแมวมารบกวน

นี่คือวิธีชำระสิ่งที่มีความผิดพลาด

ไม่ใช่พยายามหาวิธีว่า ทำอย่างไรจึงจะเก็บกัน
เรื่องไม่พึงปรารถนา ทำอย่างไรจึงจะมีรหัสสำหรับล้าง
กุญแจเปิดตาย ไม่ให้ความนึกคิดเหล่านั้นโผล่ขึ้นมา แต่
ให้เราได้รับความเป็นจริง ทุกคนต้องเรียนรู้จากความผิดพลาด
เพราะเราเป็นปุถุชน การกระทำผิดคือวิสัยปุถุชน ให้อภัยคือวิสัยเทพเจ้า ถ้าใครอยากเป็นมนุษย์เทโว โปรด
ชวนชวายเป็นเรียนให้รู้เทคนิคของการให้อภัย แล้วจะได้
เขยิบภพภูมิของใจ ตัวยังเป็นมนุษย์ก็จริง แต่ใจเป็น
เทพ อิมทิพย์

เมื่อเป็นอย่างนี้แล้ว สิ่งที่เราควรคิดวางแผนในการทำงาน คือ ดึงเอาประสบการณ์ทุกอันมาเป็นครู มาเป็น
แบบฝึกหัด ให้เราได้มองเห็นใจของตนชัดเจนว่า ยังมี

ไม่ทุกข์เดือดร้อนจากถูกคุมขังด้วยความสะดุ้งผิตแต่หนหลังของตัวเอง ที่ไม่ต้องการให้ใครรู้ใครเห็น

เมื่อใจเห็นอย่างนี้ เราก็ไม่หวั่นไหวไปกับคำวิพากษ์วิจารณ์ หรือคำติชมของคนอื่น จนเฉไปจากทิศทางที่ถูกต้อง ดังเรื่องของพราหมณ์

ธรรมเนียมของพราหมณ์มีว่า เมื่ออายุถึงปูนชราแล้ว เขาจะมอบมรดกให้ลูกชายหรือใครก็ตาม รับภาระเป็นทายาทสืบทอดต่อไป แล้วตัวเองก็จาริกไปแสวงบุญที่แม่น้ำคงคา ประกอบพิธีล้างบาป โดยลงชำระล้างร่างกายในแม่น้ำคงคาทุกวันๆ พร้อมทั้งสวดบริกรรมสะสมบุญกุศลเป็นเสบียงให้ตัวเอง เพื่อว่าตายไปแล้วจะได้ไปสู่สวรรค์ เพราะพราหมณ์เชื่อกันว่า แม่น้ำคงคาคักดีสิทธิ์สามารถชำระล้างบาปได้

พราหมณ์ผู้นี้รำลึบลุตรภรรยา ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงแล้ว ก็ออกเดินทางจากหมู่บ้านไป หมู่บ้านที่พราหมณ์อยู่ไม่มีแม่น้ำเลย พราหมณ์ก็คิดเอาว่า แม่น้ำคงคาที่ว่าใหญ่มาก คงจะใหญ่แค่นั้นแค่นี้

พอเดินทางไปพบแม่น้ำสายแรกก็จัดแจงปักหลักอยู่ตรงนั้น เพราะเชื่อว่าเป็นแม่น้ำคงคา ตั้งใจประกอบ

พิธีสวดมนต์ บริกรรม อาบน้ำชำระกายในแม่น้ำคงคา
ทุกวันๆ

เวลาล่วงไป ๕ ปี วันหนึ่งมีคนเดินทางผ่านมา
เอ่ยคุยถึงชื่อของแม่น้ำ พราหมณ์ได้ยินแล้วก็ฉงน จึง
เข้าไปไต่ถามถึงชื่อของแม่น้ำให้กระจ่างใจ ครั้นคนเดิน
ทางบอก จึงทราบว่าจะหาใช้แม่น้ำคงคา จะต้องเดินทาง
ต่อไปอีก จนพบแม่น้ำซึ่งใหญ่กว่าแม่น้ำนี้หลายเท่า จึง
จะใช้แม่คงคา

พราหมณ์ก็ออกเดินทาง รอนแรมไปประมาณ
ครึ่งเดือน จึงพบแม่น้ำกว้างใหญ่มากขวางหน้าอยู่ ก็
สำคัญว่าเป็นแม่น้ำคงคาแล้ว ลงมือประกอบพิธีกรรม
ต่างๆ อย่างที่เล่ามาด้วยความตั้งอกตั้งใจ หมดเวลาไป
อีก ๕ ปี เกิดมีคนมาทักว่า ไม่ใช่แม่น้ำคงคาเสียอีกแล้ว
พราหมณ์ก็ใจเสีย เพราะตัวเองแก่ไปถึง ๑๐ ปีโดยเปล่า
ประโยชน์ แต่ก็ตั้งหน้าตั้งตาออกเดินทางต่อไป

คราวนี้ยังไม่ทันไปถึงแม่น้ำ ก็ล้มเจ็บและตายเสีย
ระหว่างทาง

ยมทูตมารับตัวไปยมโลก พาไปสู่ห้องพิพากษา
ซึ่งมียมบาลนั่งเป็นประธาน เจ้าหน้าที่อ่านประวัติ

ของพราหมณ์ให้ยมบาลฟังว่า ประกอบความดีความชั่ว
อะไรไว้บ้าง แล้วสรุปว่า ในช่วงสิบปีสุดท้ายของชีวิต
พราหมณ์ได้ไปทำพิธีล้างบาปที่แม่น้ำคงคา และตั้งใจ
บริกรรมจริงจังติดต่อกันทุกวัน โดยไม่ขาดตกบกพร่อง
เลย ดังนั้นบุญกุศลที่เกิดจากพิธีกรรมเหล่านี้ สามารถ
ชำระล้างบาปที่มีอยู่ให้หมดสิ้นไปได้ จึงขอต้อนรับ
พราหมณ์ไปสู่สวรรค์

พราหมณ์ประหลาดว่า เขาไปยังไม่ถึงแม่น้ำคงคา
ตายเสียก่อน

ยมบาลย้อนถามว่า เมื่อท่านรู้ว่า แม่น้ำเหล่านั้น
ไม่ใช่แม่น้ำคงคา ถ้าท่านได้ไปจนถึงแม่น้ำคงคาจริง ท่านจะ
บริกรรม ทำพิธีลอยบาปเคร่งครัดจริงจังกว่าที่ได้กระทำ
มาแล้วตลอดสิบปีไหม?

พราหมณ์ตอบว่า ไม่สามารถทำให้ดีกว่าเดิมได้
เพราะตลอดเวลาสิบปี เชื่อสนิทใจว่า แม่น้ำสายนั้น
คือแม่น้ำคงคา ได้ทุ่มเททำทุกอย่างดีที่สุด ถึงไปพบ
แม่น้ำคงคาตัวจริง ก็ทำได้เท่าๆ กับที่ได้ทำไปแล้วนั้นแหละ

ยมบาลจึงอธิบายว่า นั้นแหละ ใจของท่านถึงแม่
น้ำคงคาแล้ว เพราะฉะนั้นบุญกุศลที่ท่านกระทำ จึงเป็น

ของแท้ของจริง พาใจให้เข้าถึงสวสวรรค์สมบัติ

ถ้าเรายกอุทธรณ์เรื่องนี้มาเป็นหลักเวลาทำงาน อะไรที่เราทำทุกอัน เราทำด้วยความตั้งใจเต็มที่ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ถ้าเกิดความผิดพลาดขึ้น แล้วเราย้อนนึกว่า เราจะทำอะไรถ้ามีโอกาสแก้ตัวใหม่ เราก็บอกตัวเองอย่างไม่ลังเลว่า ก็ทำเท่าที่ทำได้แล้วนั่นแหละ

ทำไปแล้ว เกิดผิดพลาดอย่างนี้ เราก็ยินดีรับเป็นบทเรียน เพื่อให้รู้ว่า ที่สำคัญว่า ตัวเองเก่งแล้ว จริงๆ นั้นยังมีวิชาปิดบังอยู่ ยังรู้ไม่รอบ

เราก็ขอบคุณที่มีการผิดพลาดเกิดขึ้น ให้เราได้รู้ ได้ฝึกหาวิธีแก้ไข ไม่อย่างนั้น เราเป็นผีอยู่ก็ไม่รู้ ถ้าไม่เกิดเหตุการณ์นี้ขึ้น ผีแตกขึ้นมาแล้วหนองเข้ากระแสรโลหิต เราแย้ ขอบคุณที่เรื่องนี้เกิดขึ้น ใจเราก็ไม่หมองไปกับความผิดพลาดที่เกิดขึ้น

ถ้าทำงานด้วยความคิดอย่างนี้ ทุกคนย่อมมีความสุข ไม่ว่าจะงานการจะเกิดอะไรขึ้นก็ตาม จะถูกคนอื่นวิพากษ์วิจารณ์อย่างไรก็ตาม

ครั้งหนึ่ง มีคุณหมอบ้านหนึ่ง ถูกเลือกให้มารับงานบริหาร เมื่อทำไป ท่านเกิดความกลัดกลุ้มว่า ท่าน

ตั้งใจทุ่มเทเวลาทำงาน จนภรรยาจะฟ้องหย่าอยู่แล้ว เพราะแต่ก่อนนั้น ก็ยังพอมีเวลาได้พูดคุยกัน ครั้นมาเป็นผู้บริหารด้วย มีแต่...งานยังไม่เสร็จ ...ไม่เสร็จ อยู่ร่ำไป

ท่านก็ไปกราบเรียนถามหลวงพ่อกว่า ท่านตั้งใจทำทุกอย่างสุดสติกำลังความสามารถ ทำไมผลถึงไม่เป็นดังหวัง เมื่อไรถึงจะบังเกิดผลอย่างที่ต้องการเสียที

หลวงพ่อบอกอธิบายว่า สิ่งที่คุณหมอกะทำ เปรียบเหมือนกับการเอาเม็ดมะม่วงพันธุ์ดีมา ตั้งใจปลูก ดูแลอย่างดี จนมะม่วงงอกเป็นต้นแข็งแรง แต่ยังไม่ออกลูก หน้าที่ของคุณหมอออกลูกมะม่วง หรือหน้าที่ต้นมะม่วงที่จะออกลูกมะม่วงกันแล้ว

คุณหมอก็ได้คิดว่า ต้นมะม่วงมีหน้าที่ออกลูกมะม่วง

หน้าที่ที่เราจะกระทำ คือ มุ่งประกอบเหตุทุก ๆ อันให้ดีที่สุดกำลังความสามารถ เรามีหน้าที่กระทำได้ แต่เหตุ ก็ทำไป เมื่อถึงเวลาอันสมควรที่ต้นมะม่วงจะออกลูก มันก็ออกลูกเอง มะม่วงคนอื่นอาจเป็นกิ่งตอนก็ออกลูกเร็ว ของเราเป็นชนิดจากเมล็ด ก็นานปีหน่อย เราไม่ต้องตกอกตกใจ เป็นทุกข์เป็นร้อน ไม่กังวลไป

แย่งหน้าที่ของตันมะม่วง

หน้าที่ใครหน้าที่มัน เมื่อหน้าที่ของเราคือประกอบเหตุที่เป็นกุศล ก็ตั้งใจทำสิ่งที่เราเห็นว่าดีที่สุด จากน้ำใสใจบริสุทธิ์ ถ้าเกิดเหตุเสียหายร้ายแรงขึ้น แล้วเราสามารถหมุนวนเวลากลับไปได้ เราจะเปลี่ยนใจทำอีกอย่างใหม่? เมื่อทบทวนถามตัวเองแล้ว ก็พบว่า เราคงทำอย่างที่ได้กระทำไปแล้ว เพราะไม่ได้แอบเบียดบังผลประโยชน์อะไรเอาไว้ แต่ที่เกิดผิดพลาดเสียหายขึ้นมา นั้นเป็นเพราะอวิชชา ความไม่รู้ของเรา ..เราก็เต็มใจน้อมเอาความผิดเป็นครู สอนให้เกิดวิชา มองโลกตามเป็นจริง ได้กว้างไกลขึ้น

ถ้าทำทุกสิ่งด้วยจิตใจที่สำนึก ระลึกรู้อย่างนี้ งานการของเราจะเป็นอาหารหล่อเลี้ยงจิตใจให้ชุ่มชื้นผาสุก ได้ตลอดทุกกาลทุกสมัย ทั้งขณะปัจจุบันที่กำลังทำกิจกรรมนั้นๆ อยู่ ทั้งในกาลอนาคต เมื่อทวนระลึกนึกถึงเรื่องเหล่านี้ขึ้นมา

นอกจากนั้น แต่ละประสบการณ์ที่ผ่านพบมา จะฝังติดในใจเป็นเหมือนบัตรเครดิต เป็นเสบียงฝากสะสม อยู่ในธนาคารใจ

เมื่อจิตเป็นธาตุที่ไม่ตาย ถ้าร่างกายหรือบ้านหลังนี้เจ็บไข้ได้ป่วย แก่เฒ่าลง เปรียบเหมือนบ้านถูกปลวกกัดกินจนพยุบ ตากแดดตากลมจนร้าวร้าว สุดท้ายจะซ่อมแซม ก็ตายไปตามอายุขัย หรือประสบอุบัติเหตุ เหมือนเกิดไฟไหม้ขึ้นมา บ้านรอนลมหายใจให้จำต้องหมดไป

เจ้าของบ้าน คือจิตที่ไม่รู้จักตาย ก็ออกเดินทางท่องเที่ยวต่อไป แล้วก็ไปปักหลักสร้างอภิปาร่างกาย คือบ้านเรือนใหม่ขึ้นมาพักพิง

ประสบการณ์ ความชำนาญชำนาญต่างๆ ที่รู้เห็นผ่านพบมา จนฝังติดอยู่ในจิตใจ ก็ยังคงอยู่ ไม่เน่าเปื่อยสูญหายไปกับร่างกาย ทำให้เมื่อเราไปเริ่มชีวิตใหม่ไปพบเห็นอะไรทำนองนี้ จึงสามารถเรียนรู้ และทำสิ่งเหล่านั้นได้อย่างคล่องแคล่วง่ายดาย ที่เรียกว่า มีพรสวรรค์ติดตัวมา เช่น โมสาร์ท จับไวโอลินขึ้นมา ก็ลีเป็นเพลงอย่างไพเราะเพราะพริ้ง

สิ่งเหล่านี้ไม่ใช่เป็นความบังเอิญ แต่เป็นชั่วโมงบินที่จิตใจของผู้นั้นได้สะสม ผึกฝนอบรมตนมา หรือเรียกอีกนัยหนึ่งว่า สะสมบารมีมา

เช่น เรามีลูกหลายคน แต่ละคนก็ปลูกปั้นมากับ

มือเหมือนๆ กัน ทำไมคนหนึ่งถึงแตกคอกออกไป ถ้าเป็นอย่างนี้ อย่าไปโทษลูกหรือโทษตัวเองว่า เอาใจใส่ลูกไม่พอ เคี้ยวเชิญยังไม่พอ

เหตุเพราะทุนรอนเก่าของลูกมีมาไม่เท่ากัน ลูกคนอื่นมีสมบัติเก่าสะสมในจิตใจมาก่อนแล้ว พอเราบอกเราสะกิดเข้านิดเข้าหน่อย ก็จำความเก่าได้ แต่เจ้าตัวนี้ไม่ทราบหนีมาจากที่ไหน ไม่เคยเห็นไม่เคยทำอะไรอย่างนี้มาก่อนเลย จึงแยแสหัส

เหมือนอย่างกับว่า เราได้ไม้ซุงทั้งต้นมา จะมาใส่ให้เป็นแผ่นกระดานปูพื้น เราก็ต้องถากเปลือกออกก่อน แล้วเลื่อยให้เป็นแผ่น ค่อยๆ ตะไบเอาส่วนที่เป็นปุมบ่าทิ้งไป จนเรียบพอจะเอากบใส่ได้ ส่วนลูกคนอื่นๆ นั้น เขาเลื่อยสำเร็จรูปเป็นไม้กระดานมาแล้ว เพียงแต่ยังไม่ได้ไสกบเท่านั้น มันก็ง่ายไปหมด

ถ้าเข้าใจอย่างนี้ เราจะได้ไม่ไปหงุดหงิดขัดข้องว่า เทียบเราเองเป็นบรรทัดฐาน มันน่าจะได้ผลเรียบร้อยแล้ว ทำไมลูกน้องคนนี่จึงทำยังไม่ได้เรื่องสักที มันน่าจะให้ตายเสียดีไหม?

ถ้าคิดอย่างนี้ ใจเราเขม็งเครียด ดีไม่ดีโรค

กระเพาะถามหา หรือไม่อย่างนั้น ความดันเลือดสูง อายุก็ปุนนี้แล้ว เส้นเลือดเราก็ไม่ต่างไปจากสายยางที่คนงานลากข้ามพื้นซีเมนต์ตากแดดตากฝนใช้งานอยู่ทุกวัน จนลึกรอบ แทบหาความยืดหยุ่นไม่ได้แล้ว

เมื่อความดันขึ้นสูงพรวดพราด เส้นเลือดก็แตก โดยง่ายตาย ถ้าถึงตาย เป็นอันเกมกันไป แต่ถ้าตายก็ไม่ตาย หายก็ไม่หาย นอนกระดูกกระดูกไม่ได้ เป็นพรหมลูกฟัก ใครเห็นก็วิพากษ์วิจารณ์ ไม่รู้ตัวแล้วแหละ เป็นอัมพาตพูดไม่ได้

แต่ความจริง ใจยังรู้ ยังรับผัสสะทุกสิ่งทุกอย่าง ได้เหมือนเดิม ไม่ได้เป็นอัมพาตไปกับร่างกาย ลองตรองดูเถิดว่า มันจะทุกข์เดือดร้อนแค่ไหน ได้แต่รับรู้ แต่ไม่มีสิทธิ์ตอบโต้ อยากพูด อยากอธิบาย พยายามตะโกนจนสุดแรงเกิด เสียงก็ไม่ลอดผ่านลำคอออกมา ถ้าเป็นกับตัวเรา จะทุกข์เดือดร้อน แสนสาหัสสักเพียงไหน

เมื่อดิฉันเริ่มทำงานใหม่ๆ ได้คนใช้รายหนึ่ง อายุ ๘ ปี ติดอยู่ในบ้านที่ถูกไฟไหม้ กว่าจะช่วยออกมาได้ก็แทบจะไหม้หมดไปทั้งตัวแล้ว เมื่อมาถึงโรงพยาบาลคนไข้ไม่รู้สึกรู้ตัว ผิวหนังที่ไม่ไหม้พองถลอกปอกเปิก เห็น

จะเหลือแต่ที่บริเวณหน้าผากเท่านั้น พิศดูแล้วก็คิดว่าพอจะใช้ให้เลือด ให้นำเกลือ น้ำเกลือและยาทางเส้นไหว

คนไข้กระสับกระส่าย คีระชะสายไปมาอยู่ตลอดเวลา ดิฉันบอกกับคุณพยาบาลที่ช่วยอยู่ ให้จับคีระชะคนไข้ให้หนึ่ง เพื่อจะได้แทงสายน้ำเกลือได้ พร้อมทั้งขู่ว่า ถ้าคีระชะไม่อยู่นิ่ง ดิฉันแทงพลาดแล้วละก็ คนไข้ตายแน่ เพราะไม่รู้จะหาเส้นที่ตรงไหนได้อีก

พูดจบ ดิฉันก็เริ่มสะดุดใจ เพราะคีระชะคนไข้ที่ไม่เคยอยู่นิ่งเลย หยุดทันที และหยุดนิ่งอยู่อย่างนั้นตลอดเวลาที่ดิฉันแทงสายน้ำเกลือ คุณพยาบาลแทบไม่ต้องจับเขาเลย

ตั้งแต่นั้นมา ถึงอาการของเขาจะบ่งบอกว่า ไม่รู้สึกตัว ดิฉันจะให้การรักษาพยาบาลอะไร ก็จะไม่พูดอธิบายกับพยาบาลต่างๆ และพบว่า เขาให้ความร่วมมือทุกครั้ง

เราก็ดูแลระดับประคองเขาไว้ที่หน่วยไอซียูในภาวะไม่รู้สีกตัวอย่างนี้อยู่ประมาณเกือบเดือน จากนั้นเขาก็ค่อยฟื้นตัวขึ้นโดยลำดับ จนออกจากไอซียู มาพักฟื้นที่หอผู้ป่วย เพื่อปลุกผิวหนัง ผ่าตัดยึดเอ็น ทำศัลยกรรม

ตกแต่งให้เขาสามารถช่วยตัวเองได้ใกล้เคียงกับสภาวะปกติมากที่สุด

ระหว่างเวลาเหล่านี้ เขาก็คุ้นเคยกับพวกเราจนพูดคุย เล่าถึงความรู้สึกนึกคิดของเขาให้ฟัง เวลาตรวจเยี่ยมอาการ

วันหนึ่งเกิดคุยพาดพิงไปถึงตอนที่เขาเข้ามาโรงพยาบาล เขาเลยเล่าว่า เขาได้ยื่นที่ติฉินฆ่าคุณพยาบาลชัดเจน เขาจึงตะโกนตอบสุดเสียงว่า *ผมได้ยื่นนะครับ ผมเป็นเด็กดี จะไม่สั่นหัว ไม่กระดุกกระดิกหัวเลย แต่ไม่มีเสียงออกมา เพราะเนื้อตัวผมทุกส่วนหนักอึ้งเหมือนกลายเป็นแท่งตะกั่วไปหมด*

เรื่องนี้เป็นประสบการณ์อันแรกเกี่ยวกับคนไข้หนัก ตอนนั้นดิฉันยังไม่ทราบว่ ภายกับจิตเป็นคนละส่วนคนละอันกัน จึงเริ่มฉงนว่า ความรู้ในตำราแพทย์ เป็นเอกสารอ้างอิงที่เชื่อถือได้แค่ไหน เพราะตำราเล่มไหนๆ ก็สอนว่า คนไข้โคม่า คือไม่รู้สึกรู้ตัว ม่านตาขยายกว้าง ไม่รับรู้ผัสสะ ไม่มีปฏิกิริยาสะท้อนใดๆ ตอบสนอง แล้วเหตุไฉนคนไข้จึงรู้ได้ถึงถ้วนอย่างนี้

ไม่แต่เท่านั้น เขายังเล่าถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมา

ตอนอื่นๆ ได้ตรงตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น จะว่าเป็นความบังเอิญก็ไม่ได้ เพราะเขารู้ถูกต้อง เพียงแต่ร่างกายทรยศรวมหัวกันปฏิวัติ ไม่ปฏิบัติตามใจของเขา

เมื่อค่อยฟื้นตัว มีกำลังขึ้น ร่างกายซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องมือเริ่มคล่องตัว จึงแสดงอาการต่างๆ ให้เราเห็นว่า คนไข้เริ่มรู้สึกตัวแล้ว พูดโต้ตอบกันรู้เรื่องแล้ว

เรื่องของกายจึงถูกจำกัดควบคุมอยู่ด้วยสมมติบัญญัติ แต่ความรู้ของใจ เป็นคนละส่วนละอันกัน ยังไม่มีเครื่องมืออะไรจะเข้าไปส่องบันทึกออกมาให้เราดูเห็นเข้าใจได้

อีกรายหนึ่ง เป็นนักฟุตบอลของโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง ขณะกำลังลงสนามแข่งขันก็ฟ้ากัณอยู่ เขาเกิดปวดท้องกระตันทัน จนเป็นลมหมดสติไปในสนามฟุตบอล ต้องเอาส่งโรงพยาบาล คุณหมอตตรวจแล้ว วินิจฉัยว่าไส้ติ่งอักเสบเฉียบพลัน ต้องผ่าตัดทันที

หนุ่มคนนี้เล่าให้ฟังว่า ขณะเล่นฟุตบอลอยู่ ใจก็จดจ่ออยู่กับทีม ไม่ได้วอกแวกไปคิดถึงเรื่องอะไร เมื่อรถพยาบาลมารับ เขาก็นั่งไปกับรถ คนงานเอาเปลมารับ เมื่อถึงโรงพยาบาล เขาก็ลงจากรถ เดินตามไปด้วย แต่

ช่วงที่เข้าห้องตรวจ เขาจำไม่ได้ มาจำได้อีกครั้งเมื่อเห็น พ่อท่าทางรีบร้อน ตกอกตกใจ เดินไปดูที่เปลเข็น เขาก็ไปสะกิดเรียกพ่อ แต่พ่อไม่พูดด้วย ไม่มีใครพูดกับเขาสักคน เขาเข้าห้องผ่าตัดไปก็ไม่เห็นใครห้าม พยายามถามใครๆ ว่าเขาเป็นอะไร ก็ไม่มีใครตอบ จนพยาบาลเข็นเตียงเขาออกมาจากห้องผ่าตัด เขาจึงเห็นตัวเองนอนสลบอยู่บนเตียง เลยตกใจว่า ทำไมตัวเองมีสองตัว หรือเราตายแล้ว

ช่วงที่ตกใจนี้แหละ ความรู้สึกของเขาก็ดับวูบไป มาตรฐานใหม่อีกทีเอาตอนฟื้นจากยาสลบ

ปรากฏการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นได้ขณะจิตลงรวมเป็นสมาธิ แยกกายแยกจิตออกจากกัน

หลักฐานเหล่านี้ช่วยยืนยันให้เห็นว่า ใจกับกายไม่ได้ผูกติดกันอยู่ อย่างที่เราไปยึดมั่นสำคัญผิด ต่างอันต่างอยู่ ใจเปรียบเหมือนตัวเราที่กำลังนั่งอยู่ในห้อง คือร่างกายตัวนี้ หากมีใครมาตาม หรือเรามีกิจจำเป็นจะออกไปข้างนอก เราก็เดินออกประตูไปอย่างสบายๆ ไม่มีความยุ่งยากในการจะออกไป ใจไม่เจ็บปวดรวดร้าว สลบลไสไปกับร่างกายที่แปรปรวนไปตามสภาพธรรมชาติ

ของชาติพันธุ์

เมื่อรู้เรื่องกาย เรื่องใจของตัวเองอย่างนี้แล้ว เราจะจัดวิธีการครองชีวิตของตัวเองอย่างไรให้เกิดสาระสูงสุด เราก็เห็นจากอุทาหรณ์ต่างๆ แล้วว่า ทุกอย่างขึ้นอยู่กับทิศทางของความคิด ถ้าเราคิดไม่ชอบ ไปตั้งเป้าเอาไว้ผิด ไปหวังที่ผลว่า ทำอะไรแล้ว ผลจะต้องได้เป็นลาภสักการะ อีสริยยศ คำแซ่ซ้องสรรเสริญ ความสุขสมหวัง ถ้าคิดเช่นนั้น เราขาดทุน เพราะถ้าผลไม่เป็นไปอย่างใจเราหมดกำลัง เป็นเหตุให้ผู้คนโจมตีได้ว่า ก็เธอเป็นอย่างนี้ บทจะดีก็ดีเหลือใจ แต่บทจะพุบแพบก็ไม่มีใครเปรียบ แล้วจะให้เขาไว้วางใจ เลื่อนขั้น มอบหมายความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นให้ได้อย่างไรกัน

แต่เราไม่เห็นอย่างนั้น ที่เราไม่มีแรงทำดีต่อไป เป็นเพราะว่า เราทำจนหมดกำลังแล้ว ผลก็ไม่ได้อย่างที่หวังสักที เราจึงพลอยหมดกำลังใจไปด้วย

ถ้าเปลี่ยนทิศทางคิดเสียใหม่ว่า ขณะทำอะไร เราสนุกกับสิ่งที่ทำ เราได้เรียนรู้ ได้ทักษะ แล้วทักษะที่เกิดขึ้นนี้จะป็นอริยทรัพย์สะสมเป็นเสบียงอยู่ในธนาคารใจ ให้เราพึ่งพิงตัวเองได้ ไม่ว่าเราจะอยู่สารทิศใด ถึงถูก

ปิดตา ไม่มีตำรับตำรา เราก็สามารถแก้ไขปัญหาที่ขวางหน้าได้สำเร็จ เพราะความชัดเจนที่เก็บสะสมมาทุกวัน เป็นสมบัติ ที่แท้จริงอยู่ในตัวของเราแล้ว

ความสนุก ความอึดเต็มที่เกิดขึ้นในใจแต่ละวัน แต่ละวัน จะเป็นเสมือนอาหารและที่พักให้แก้ไข เหมือนความคิดชอบเหล่านี้เป็นต้นไม้ที่งอกงาม เจริญเติบโต แผ่กิ่งก้านเป็นร่มเงาให้แก่จิตใจของตัวเอง และของผู้อื่น ที่หันหน้ามาพึ่งพิง ทำให้ใจมีฐานที่หนักแน่นมั่นคง เกิดความเชื่อเลื่อมใสในศักยภาพของตน

ถ้าผลที่เกิดตามมาดี เป็นอภิวรรณ ก็คือเป็นกำไรต่างหาก

ถ้าเราฝึกวางจิตใจไว้อย่างนี้ พลังในการประกอบ การงานและครองชีวิต จะคงเส้นคงวาสม่ำเสมอ ประคับ ประคองเราให้ไม่หวั่นไหววูบวาบไปตามโลภธรรม คือผล จะต้องใจ หรือขาดเคืองใจ เราก็หล่อเลี้ยงจิตใจของเรา ให้ร่มเย็นเป็นสุขอยู่ได้ เพราะรู้ เข้าใจเท่าทันโลกแล้ว

ถ้าเราครองชีวิตของเราเช่นนี้ ก็เท่ากับว่าเราฝึกฝน สร้างภูมิคุ้มกัน สร้างฐานให้จิตใจของเรามีสุขภาพแข็งแรง มีผลกำลังตั้งมั่น ไม่ปล่อยใจให้เป็นทาสของผู้คน

รอบข้าง มิเช่นนั้น เขาชมเชยเราก็เบิกบาน ทั้งๆ ที่เรื่องก็อย่างเดียวกัน แต่เขาไม่ชื่นชม เราก็กระสับกระส่ายขาดความแน่ใจว่า ที่ทำลงไปนั้นดีหรือไม่ดี ถ้าเป็นเช่นนั้นเราก็ดูแล เลี้ยงใจตัวเองให้มีความสุขตามสมควรไม่ได้ เพราะเราต้องคอยฟังคนรอบข้างว่า เขาจะให้ประกาศนียบัตรรับรองเราอย่างไร

พระพุทธเจ้าทรงสอนว่า ใจที่ยังอิงอาศัยอยู่กับโลกธรรมอย่างนี้ เป็นใจที่หาความสุขได้ยากลำบาก เพราะเราไม่รู้ว่าผู้คนรอบข้างเราเป็นคนดีหรือไม่ดี

ถ้าเขาเป็นคนเอาพรรคเอาพวก มีอคติ เราไม่ใช่พรรคพวกเขา ทั้งๆ ที่เราทำดี ทำอย่างเดียวกัน เมื่อวานนี้เขาชมเชยเรา แต่วันนี้ไม่ถูกกิเลสเสียแล้ว เขาเลยกระทืบเราเสียจนจรณี ใจเราก็ชอกช้ำสาหัส เพราะไปยึดอยู่กับถ้อยคำ อากัปกริยาของเขา ด้วยความซื่อบริสุทธิ์เราก็สับสน ฉณฉนทายว่า เมื่อวันวานทำอย่างนี้ เขาว่าดี วันนี้ เราทำสูตรเดิมเปียบ เขากลับว่าไม่ดีเสียแล้ว ใจเลยกวัดไกวไหวหวั่น สับสน กังวล จนไม่รู้จะตัดสินใจวางตัววางใจอย่างไรถูก

แต่ถ้าเราค่อยๆ พินิจพิจารณาว่า เรื่องอะไรก็

ตาม หากเรามีเหตุผลที่สมควรให้กับตัวเองแล้ว ขณะทำ
ไป ใจของเราจะสบาย ไม่มีความสะดุ้งกลัวว่า ใครจะมา
เห็นที่ผิดที่บกพร่องแล้วตำหนิได้ เราทำแล้ว เขาชมเชย
ก็ดีไป เขาไม่ชมก็ช่างเขา เพราะอย่างที่ทราบกันแล้วว่า
เมื่อถึงเวลาอันควรมะม่วงย่อมออกลูกเอง พอมะม่วง
ออกลูกแล้ว คนพาลยังไม่ยอมรับว่าเป็นลูกมะม่วงก็ช่าง
เขาเป็นไรไป คนที่เห็นเหตุการณ์ก็รู้อเองว่า เขาเป็นคน
เช่นไร เราไม่ต้องไปใส่ใจหรือคั่งแค้นเขา

สำหรับตัวเราเอง ระวังที่ยังไม่มีลูกมะม่วง ก็
ไม่ต้องหวั่นไหวเดือดร้อนไปตามลมปากของเขา เพราะ
เรารู้ว่าเป็นคนปลุกมะม่วงกับมือตัวเอง มันจะเป็น
มะม่วงหมั้น ไม่ออกลูกก็ให้รู้กันไป จะได้ลงประกาศ
หนังสือพิมพ์ให้รู้กันทั่วโลกเลยว่า ยังมีมะม่วงอยู่อีกพันธุ์
หนึ่ง มันไม่ออกลูกนะ กฎแห่งกรรมของพระพุทธเจ้า
มีบทยกเว้นเฉพาะกาล

ถ้าเราคอยฝึกตัวให้หมุ่นทุกสิ่งที่เกิดขึ้น มาเป็น
ฐานรองรับใจให้หนักแน่นได้ ชีวิตย่อมผาสุก

พลังของใจเป็นส่วนสำคัญที่จะหล่อเลี้ยงให้เรามี
ศรัทธาในสิ่งที่กระทำ มีความเชื่อมั่นพากเพียรพยายาม

ทำเรื่อยไป จนกระทั่งมีผลเกิดขึ้น ขณะเดียวกันก็ต้อง
รู้ทิศทางด้วย เพราะทิศทางที่ชอบคือมรรค พาให้ใจของ
เราสุข ขณะที่ทิศทางผิดเป็นสมุทัยให้ใจทุกข์

ถ้าเราเผลอ ไปทิศทางผิด อย่างเป็นต้นว่า เรา
ทั้งรู้ว่า สิ่งที่ทำนั้นดี แต่ถ้าคนเขาไม่ชม เราก็ไม่มีกำลังใจ
จะคิดหาแบบบายอุปาย มารักษาใจให้หนักแน่น คอย
เวลาเป็นเครื่องพิสูจน์ กลับปล่อยใจให้ปรุงคิดติดตาม
นิรวณ จนเกิดความเดือดร้อน กระสับกระส่าย แสดง
ว่าใจขาดภูมิคุ้มกัน อยู่ในโลกอย่างทุกข์เดือดร้อน

การแพทย์ปัจจุบัน ไม่รอจนเด็กเป็นโรคโปลิโอ
แล้วจึงรักษา เพราะเด็กจะเหลือความพิการติดตัวไป
พอเด็กเกิดมา เรารับให้วัคซีนป้องกันโปลิโอ เพื่อกระตุ้น
ร่างกายให้สร้างภูมิคุ้มกันเลย

ใจของเราก็เหมือนกัน ต้องชวนชวายหาภูมิคุ้ม
กันให้ตัวเองด้วยการข้อมหาทิศทางให้เกิดความคิดชอบ
เหตุการณ์อย่างเดียวกัน เรื่องที่เกิดขึ้นอย่างเดียวกัน ถ้า
คิดไม่เป็น ตัวเองทุกข์เดือดร้อน

เมื่อดิฉันไปกราบหลวงปู่ชาเป็นครั้งแรก ท่าน
เล่าให้ฟังว่า ท่านโชคดี มีภรรยาเป็นนางแก้ว จึงได้เป็น

อิสระจากครอบครัว มาบวชร่มเย็นเป็นสุขอย่างนี้ ดิฉันก็วาดภาพเอาไว้ ภรรยาของท่านคงศรัทธาเลื่อมใสในพุทธศาสนา ยินดีเต็มใจเสียสละสามีถวายเป็นพุทธบูชา ทำเอาดิฉันชื่นชมบูชาว่า ช่างเป็นผู้หญิงใจดวงามอะไรอย่างนี้

จนหลวงปู่มรณภาพ ได้มาอ่านประวัติของท่าน จากหนังสืออนุสรณ์ จึงทราบเรื่องจริงว่า ท่านออกบวชเพราะเมียมีชู้ ความเจ็บแค้นเมื่อแรกทราบนั้น ทำให้ท่านคิดจะฆ่าทิ้งเสียทั้งคู่ แต่ก็ฉุกละหุกคิดว่า ถ้าฆ่าเขาให้ตายสมใจแล้ว ท่านเองจะได้อะไรที่พึงใจเป็นเครื่องตอบแทนบ้าง มีแต่มหันตโทษ มหันตทุกข์ล้วนๆ ไม่มีประมาณเท่านั้น

เมียเขาลุอำนาจแห่งราคะตัณหาไปตามประสาหญิงที่ไม่มีเขตแดน แต่ท่านที่เข้าใจว่าตัวเป็นฝ่ายถูกฝ่ายดีกว่าเขา ก็จะไปตามโทสะ ความอาฆาตมาดร้าย และทำลายเขาให้ตายสมใจนั้น ในคนทั้งสอง คือ เมียผู้นอกใจ กับ ตัวท่านผู้ฆ่าเมียและชายชู้ให้ตายพร้อมกันในขณะเดียว จะจัดว่าใครเลวกว่าใคร

เมื่อเกิดปัญญาเห็นชอบ ฉุกละหุกได้เช่นนั้น ท่านรู้สึกเหมือนกับว่าครูอาจารย์ที่เคารพนับถือมานั่งสั่งสอนอยู่

เฉพาะหน้า จนใจที่เป็นเหมือนกองเพลิงใหญ่ซึ่งส่องเปลว
เต็มที พร้อมจะเผาไหม้ทุกสิ่งที่เกิดขวางให้เป็นผุยผงชั่ว
ประเดี๋ยวจนนั้น ได้สงบเย็นลงอย่างผิดธรรมดา เกิด
ความสลดสังเวชในเหตุการณ์ที่เมียนอกใจ พร้อมทั้ง
สงสารเขาสุดหัวใจ ที่สร้างทุกข์สร้างโทษให้ตัวเองด้วย
ความเห็นผิด ขณะเดียวกันใจก็อ่อนโยนเกิดความให้อภัย
เต็มในดวงใจ

นี่แหละ ทิศทางที่เราจะต้องไต่ร่ตรงให้รอบคอบ
ก่อนตัดสินใจกระทำการใดๆ ลงไป เพราะเป็นสาระตัว
สำคัญอย่างยิ่ง ไม่ใช่สักแต่ว่า ให้ใจมีกำลัง ลงรวมเป็น
สมาธิ แต่ไม่รู้ว่าสมาธิอะไร โมหสมาธิ หรือ มิจฉาสมาธิ
เราต้องระมัดระวังให้แน่ใจ สิ่งที่ทำนั้นเป็นสัมมาสมาธิ
คือเป็นความแน่วแน่ของใจที่ประกอบไปด้วยสัมมาสติ
และสัมมาทิว

เมื่อทำแล้ว ระลึกนึกขึ้นเดี๋ยวนั้น ใจก็เป็นสุข
นึกถึงต่อไปในกาลข้างหน้า ก็ปีติมีกำลังเชื่อมั่น เมื่อวัน
เวลาล่วงเลยไปแล้ว ย้อนระลึกนึกถึงครั้งไรก็ยังคงมี
ความสุขอยู่เต็มบริบูรณ์ ไม่หายทกตกหล่นไปตามกาล
เวลาที่ผ่านไป เพราะสิ่งที่ถูกต้องตั้งามเป็นบุญเป็นกุศลนั้น

แสงวามรรคให้พบนะ อริยมรรค คือ ทางอันประเสริฐ
 ที่นำเราไปสู่ความสิ้นทุกข์ อีกคำหนึ่งว่า หลีกวัฏฏะเสีย
 อย่าไปหลงวนอยู่ในสังสารวัฏฏ์เลย วัฏฏะ แปลว่า วงกลม
 การเวียนไป หมุนไป ซ้ำแล้วซ้ำอีก

จริงๆ แล้ว อย่าไปนึกว่า ฉันไม่ไปทรอกวัฏฏะ
 ฉันจะอยู่แต่บนมรรค ถ้าเรามัวหาว่า ตรงไหนวัฏฏะ
 ตรงไหนมรรค เราหลงแล้ว วงกลมคืออะไร วงกลมก็
 คือเส้นตรงที่เราเอาปลายหัวปลายท้ายไปผูกเข้าไว้ด้วยกัน

เมื่อไรที่เราเอาความยึดมั่นถือมั่น คือ อุปาทาน
 มาผูกเอาไว้ ว่าต้องเป็นอย่างนั้นๆ อย่างที่หลวงปู่คิด
 ครั้งแรกว่า ปล่อยไว้ไม่ได้ ต้องฆ่าทั้งเมียทั้งซู้ให้ตายไป
 พร้อมกัน ความยึดมั่นหมุนใจให้วนติดอยู่ในวัฏฏะของ
 ความอาฆาตเค้นจองเวร จนมองไม่เห็นความจริง ทำ
 ให้ต่างฝ่ายต่างก็ไหม้กรอบเกรียมด้วยความทุกข์

ครั้นได้คิด หลวงปู่หมุนเหตุร้ายให้เป็นหินลับปัญญา
 จนเกิดความเห็นตามเป็นจริง น้อมจิตให้เป็นอภัยทาน
 เกรี้ยวหมดสิ้นเป็นอโหสิกรรม ความรุ่มร้อนเปลี่ยนเป็น
 เมตตา แทนการผูกใจเจ็บแค้น กล่าวโทษอีกฝ่าย ท่าน
 เห็นเขาเป็นนางแก้ว มีบุญคุณต่อท่าน เพราะสอนให้

ท่านเห็นซึ่งถึงทุกข์โทษของชีวิตผิวเมีย จนเมื่อหน่ายไม่
คิดอาลัยหวนกลับไปอีก มุ่งหน้าออกบวช ปฏิบัติชดเชลา
ชั้นธสันดานจนบริสุทธิ์หลุดพ้นจากวงล้อมของกิเลสไปได้

เหตุการณ์เดียวกัน เราเปลี่ยนโลกไม่ได้ แต่
อบรมบ่มสอนจิตใจตัวเองได้ดังเช่นที่หลวงปู่ได้กระทำมาแล้ว
ถ้าตอบสนองแบบแรก ใจถูกกิเลสครอบครอง มีแต่
ความทุกข์ และทุกข์ และทุกข์ เหยียบย่ำจนแหลกลาญ
ไปหมด ส่วนแบบหลัง ใจถึงธรรม ฆาตุกรรมเย็น มีแต่
คุณทั้งต่อตน และต่อโลกอย่างอนงอนนันท

วัฏฏะและมรรคนั้น อยู่ที่เดียวกัน คือในใจของ
แต่ละบุคคล ถ้าใจยึดอยู่ด้วยอุปาทาน หนทางก็วกวน
เป็นวัฏวน ถ้าฉุกคิดได้ ปล่อยวางความยึด มีสติตาม
ระลึก รู้การกระทำ คำพูด ความคิดของตน ปมที่ผูกไว้
ก็หลุดออก วัฏวนคลี่เป็นเส้นตรงของมรรค กลับไป
กลับมาอยู่เช่นนี้ จนกว่าสติของเราจะฉับไว รู้เท่าทันกล
มายาของกิเลส สามารถปิดกั้นความหลงผิดได้ทันห่วงที่

ถ้าเราคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ได้เท่าทันในทุกๆ ขณะของ
การดำรงชีวิต ความตายจะมาถึงเวลาไหน ที่ใด เราก็ไม่
สะดุ้ง หวั่นกลัว หรือเสียดายอาลัยชีวิต เพราะเรามี

ความพร้อม มีความแน่ใจมั่นใจว่า เสบียงของเราเป็นของแท้ ของมีค่า เช็คที่เราจ่ายไปแต่ละใบ เป็นเช็คที่ใช้ชำระหนี้ได้ ไม่ใช่เช็คแต่งที่จะมีผลให้เราเกิดทุกข์เดือดร้อนว่า แล้วเราจะเอาตัวให้รอดไปได้อย่างไร หรือถ้าชีวิตถูกทดสอบ ใจก็ไม่ทุกข์เดือดร้อนวันคลอนไป

ดังเช่นเรื่องของอนาถบิณฑิกเศรษฐี ผู้สร้างเซตวันมหาวิหารถวายพระพุทธเจ้า พร้อมทั้งสร้างโรงทานสี่มุมเมือง เพื่อสงเคราะห์คนยากจนเชิงใจ อนาถบิณฑิกเศรษฐีถึงพร้อมด้วยอามิสบูชาและปฏิบัติบูชา มีความเชื่อเลื่อมใสในคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า เมื่อฟังแล้วก็นำมาประพฤติปฏิบัติจนสำเร็จเป็นอริยบุคคลเบื้องต้น คือเป็นพระโสดาบัน

ช่วงหนึ่ง บุพกรรมตามมาบั่นรอน ทำให้ข้าวของที่ส่งไปค้าขายทางบกถูกโจรปล้นหมดเกลี้ยง ที่เก็บไว้ในโกดังก็ถูกไฟไหม้ ไปทางทะเล ลำภาาก็ถูกพายุใหญ่จนเรืออัปปาง ฐานะที่เคยมั่งคั่งก็กลับยากจน กระทั่งจะซื้อข้าวมาหุงกิน ก็ต้องเลือกซื้อแต่ปลายข้าว

ผู้คนพากันวิพากษ์วิจารณ์ท่านเศรษฐีว่า คงทำอะไรไม่ดี เพราะถ้าทำดีจริง บุญกุศลต้องคุ้มครองให้ร่ำรวยบริบูรณ์ยิ่งขึ้นไป ไม่มาทุกข์เดือดร้อนอย่างนี้

ท่านเศรษฐีก็ไม่หวั่นไหว ขนาดต้องซื้อปลายข้าว มาเป็นอาหารเลี้ยงครอบครัวและบริวาร ก็ยังซื้อหาปลายข้าวชั้นดีกว่าที่ตัวเองบริโภคมาใส่บาตรพระพุทธเจ้าและสาวกดังที่เคยปฏิบัติมา

พระพุทธเจ้าทรงทราบ จึงเสด็จมาห้ามท่านเศรษฐีว่า ท่านและเหล่าสาวกบิณฑบาตพอขบฉัน ขอท่านเศรษฐีอย่าเป็นห่วง เก็บงำทรัพย์ไว้เลี้ยงดูครอบครัวเถิด

ท่านเศรษฐีทูลขอโอกาสพระพุทธเจ้าให้ได้ทำบุญต่อไป เพื่อความสุใจของท่าน เพราะท่านระลึกถึงพระพุทธเจ้าว่าเป็นดุจพ่อแม่ที่เคารพสูงสุด เมื่อตัวเองมีอะไรกินอะไร ก็อยากให้อาหารพ่อแม่ได้กินด้วย แม่โภชนะเหล่านั้นจะไม่ประณีตเพราะความขัดสน แต่ก็ประณีตเท่าที่จะทำได้

พระพุทธเจ้าได้ฟังเหตุผลดังนั้น ก็ประทานพรอนาถบิณฑิกเศรษฐีจึงทำบุญสืบต่อไปอย่างสม่ำเสมอจิตใจของท่านและครอบครัวก็ไม่หวั่นไหวไปกับความแปรปรวนของทรัพย์สมบัติ

ตัวอย่างนี้ สนับสนุนให้เราเห็นว่า การทำดีก็ให้ผลเป็นความผาสุกอิ่มเอิบของจิตใจ เกิดสติปัญญาสุขุมลุ่มลึกขึ้น แต่ผลทางวัตถุที่เป็นรูปธรรมนั้นไม่เกี่ยวข้อง

เป็นคนละส่วนละอันกัน

แม้พระโมคคัลลาน์ ซึ่งเป็นอัครมหาสาวกเบื้องซ้าย เป็นพระอรหันต์จิตใจบริสุทธิ์หมดจดจากกิเลสแล้วยังถูกเหล่าโจรที่พวกเดียรถีย์ว่าจ้างมา ทุบตีจนกระดูกแหลกเหลวถึงแก่ความตาย

วิบากเหล่านี้เป็นผลของบุญกรรมแต่เก่าก่อนที่เพิ่งติดตามมาทันให้ผล

เราจะได้ไม่ไปเข้าใจไขว้เขวว่า เมื่อประพตติดีแล้ว คุณความดีนั้นจะต้องบันดาลให้ชีวิตประสบแต่อิฏฐารมณ์

ถ้าใจเห็นตามเป็นจริงว่า อะไรที่เกิดขึ้นในชีวิตคือ มรดกที่เราเองได้ทำเอาไว้ ใจก็จะน้อมรับทุกสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างสงบเสงี่ยม ไม่ไปผูกเวรภัยกับเขา แล้วค่อยตั้งสติ คิดหาทางแก้ไขเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ลุล่วงไปด้วยดีเท่าที่สติปัญญาความสามารถมีอยู่ ในแต่ละขณะนั้น

อันนี้แหละ คือการรักษาใจให้เสรี่ยุ่ตลอดเวลา ไม่อย่างนั้นใจเราติดข้องอยู่กับสิ่งรอบตัว เดียวก็ไปตกอยู่ในกรงขังคนโน้นด้วยความเสน่หา เดียวก็มาตกในกรงขังคนนี้ด้วยความอาฆาตพยาบาท เดือดร้อนทั้งคู่ไม่ว่าจะอยู่ในกรงทองหรือกรงเหล็ก สภาพความเป็นจริงก็คือกรงเหมือนกัน

เมื่อเห็นทิศทางที่ถูกต้องแล้ว ใจก็สบาย หากคนที่อยู่กับเรามีธรรมในใจ ก็ยิ่งเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ทำให้ทุกอย่างเบาสบาย ไร้ปัญหาไปโดยลำดับ

วัตถุสิ่งของในโลกล้วนแต่เป็นรูปธรรม ถึงจะกอบโกยมาได้เท่าไรๆ พอหมดลมหายใจแล้ว สิ่งของเหล่านี้ก็ยังกองอยู่บนแผ่นดิน หาได้ติดตามจิตใจของเราไปด้วย ส่วนใจเป็นนามธรรม ก็ไปสู่ที่อยู่ของนามเสปียงที่จะเอาติดจิตใจไปได้ก็คือบุญกุศลหรือบาปอกุศล ซึ่งเปรียบเหมือนบัตร์เครดิตดี หรือบัตร์เก็

เราจะเลือกใช้ชีวิตสะสมบัตร์เครดิตที่ดี มีคุณค่า แก่จิตใจ หรือจะเอาบัตร์เก็ ก็เป็นเรื่องของเรา เป็นสิทธิเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ถ้าเราเป็นคนปลอม เราก็เจอแต่อะไรปลอมๆ ไปทั้งหมด ทำให้เราปวดเคียรเวียนเกล้า ไม่รู้ว่าทำอะไรจึงจะคุ้มครองตัวเองได้ ดีไม่ดีก็แยกลงไปอีก ไม่มีใครทำเรา แต่เราทำตัวของตัวเสีย บั่นปวนไปหมด โรคประสาทรุกราน โรคกระเพาะถามหา โรคหัวใจจับจอง

ถ้าเป็นอย่างนี้ ต่อให้มีเงินล้านฟ้าก็หาความสุขไม่ได้

เพราะความไม่มีโรคเป็นลาภอย่างยิ่ง ถ้าเรามีทั้ง

โรคกายโรคใจแล้ว ต่อให้มีวัตถุสิ่งของเท่าไรๆ ก็ไม่สามารถช่วยให้อใจสุขขึ้นมาได้

เราจะได้ไปพินิจพิเคราะห์ชีวิตของตนว่า จะใช้เวลาในที่ยังมีอยู่ทำอย่างไร ให้ตัวเองหลุดจากวัฏฏะไปสู่สายทางตรงของมรรคได้ เพื่อจะได้มีความสุขของใจ

ใครไม่ชม ถ้าเราชมตัวเราเองได้ ใจก็เป็นสุขแล้ว อย่างมัวไปยึดห่วงอยู่กับประกาศนียบัตรที่คนอื่นจะให้เรา เพราะถ้าเขาให้ประกาศนียบัตรว่า เราเป็นคนดี แต่เรารู้ตัวของเราว่า ยังไม่ดีเท่า นั้น เราก็ขาดทุน เพราะไปหลงอยู่กับเงา ครั้นถึงเวลาที่จะต้องพิสูจน์ความสามารถของตัวเอง เราก็ทำไม่ได้ กลายเป็นโมฆะบุคคล ใจเป็นทุกข์ เดือดร้อนเปล่าๆ

ถ้าเราชวนชวายใช้เวลาในที่ที่มีอยู่ ศึกษาให้รู้จักใจของตัวเอง แล้วปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องให้พอเหมาะพอดี ฝึกสร้างวิจิตต์ให้เมตตาการุณย์ เป็นธรรม เอื้ออำนวยประโยชน์ทั้งต่อตนและต่อโลกได้ ชีวิตนั้นย่อมมีคุณค่าสาระ ฝากุศลกรรม เป็นอิสระ สมความมุ่งมาดปรารถนา

27

27